

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (antroji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. gegužės 11 d.*

„Ekonominė ir pinigų politika – Kredito įstaigų rizikos ribojimu pagrįsta priežiūra – ECB pavesti specialūs priežiūros uždaviniai – Kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo vertinimas – Prieštaravimas kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimui – Negaliojimas atgal – „Res judicata“ galia – Nacionalinių perkėlimo nuostatų taikymas – Teisė į gynybą – Teisė susipažinti su bylos medžiaga – Teisė būti išklausytam – Naujas pagrindas – Sąjungos teisės viršenybė – Teisė į veiksmingą teisminę gynybą“

Byloje T-913/16

Finanziaria d’investimento Fininvest SpA (Fininvest), įsteigta Romoje (Italija),

Silvio Berlusconi, gyvenantis Romoje,

atstovaujami advokatų R. Vaccarella, A. Di Porto, M. Carpinelli, A. Saccucci, B. Nascimbene, N. Ghedini ir A. Baldaccini,

ieškovai,

prieš

Europos Centrinį Banką (ECB), atstovaujamą C. Hernández Saseta ir G. Buono, padedamų advokato M. Lamandini,

atsakovą,

palaikomą

Europos Komisijos, atstovaujamos V. Di Bucci ir A. Steiblytės,

įstojusios į bylą šalies,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2016 m. spalio 25 d. ECB sprendimą ECB/SSM/2016 – 7LVZJ6XRIE7VNZ4UBX81/4, kuriuo ECB atsisakė leisti *Fininvest* ir Silvio Berlusconi įsigyti kredito įstaigos *Banca Mediolanum SpA* akcijų,

BENDRASIS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija),

* Proceso kalba: italų.

kurį sudaro pirmininkas S. Pappasavvas, teisėjai E. Buttigieg, F. Schalin, M. J. Costeira (pranešėja) ir A. Kornezov,

posėdžio sekretorė M. Nuñez Ruiz, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. rugsėjo 16 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

I. Ginčo aplinkybės

- 1 *Finanziaria d'investimento Fininvest SpA (Fininvest)* yra pagal Italijos teisę įsteigta kontroliuojančioji bendrovė, kurios 61,21 % akcijų netiesiogiai, per keturias pagal Italijos teisę įsteigtas bendroves, priklauso Silvio Berlusconi.
- 2 *Mediolanum* buvo mišrią veiklą vykdžiusi biržinė finansų kontroliuojančioji bendrovė, kuriai iki 2015 m. gruodžio 30 d. priklausė 100 % *Banca Mediolanum SpA* kapitalo.
- 3 30,1 % *Mediolanum* įstatinio kapitalo priklausė *Fininvest*, o 26,5 % – *Fin. Prog. Italia*.
- 4 Įsigaliojus 2014 m. kovo 4 d. *decreto legislativo n° 53 – Attuazione della direttiva 2011/89/UE, che modifica le direttive 98/78/CE, 2002/87/CE, 2006/48/CE e 2009/138/CE, per quanto concerne la vigilanza supplementare sulle imprese finanziarie appartenenti a un conglomerato finanziario* (Įstatyminis dekretas Nr. 53 dėl Direktyvos 2011/89/ES, kuria iš dalies keičiamos direktyvų 98/78/EB, 2002/87/EB, 2006/48/EB ir 2009/138/EB nuostatos dėl finansų konglomeratui priklausančių finansų subjektų papildomos priežiūros, įgyvendinimo; GURI, Nr. 76, 2014 m. balandžio 1 d., Nr. 1790), *Banca d'Italia* (Italijos bankas) pradėjo ieškovų *Fininvest* ir S. Berlusconi, kaip akcininkų, turinčių mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, vertinimo procedūrą.
- 5 2014 m. spalio 7 d. sprendime Italijos bankas konstatavo, kad S. Berlusconi nebeatitinka reputacijos reikalavimo, nustatyto 1998 m. kovo 18 d. *decreto ministeriale n° 144 – regolamento recante norme per l'individuazione dei requisiti di onorabilità dei partecipanti al capitale sociale delle banche e fissazione della soglia rilevante* (Ministro dekretas Nr. 144 dėl reputacijos reikalavimų bankų akcinio kapitalo dalininkams ir reikšmingumo ribos nustatymo taisyklių; GURI, Nr. 109, 1998 m. gegužės 13 d., p. 101, toliau – Ministro dekretas Nr. 144), nes 2013 m. rugpjūčio 1 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas, Italija) galutiniu Sprendimu Nr. 35729/13 jis buvo nuteistas – jam skirta laisvės atėmimo bausmė už mokesčių sukčiavimą (toliau – 2014 m. spalio 7 d. sprendimas).
- 6 Dėl šios priežasties Italijos bankas, pirma, nurodė sustabdyti ieškovų balsavimo teises ir perleisti jiems priklausančias *Mediolanum* akcijas, viršijančias 9,99 %, ir, antra, atmetė jų prašymą leisti turėti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį.
- 7 Ieškovai 2014 m. spalio 7 d. sprendimą apskundė *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija); jis 2015 m. birželio 5 d. sprendimu skundą atmetė.

- 8 2015 m. gruodžio 30 d. pagal atvirkštinio jungimosi sandorį *Mediolanum* buvo prijungta prie jos patronuojamosios bendrovės *Banca Mediolanum*.
- 9 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) patenkino ieškovų apeliacinį skundą dėl *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas) sprendimo ir panaikino 2014 m. spalio 7 d. sprendimą.
- 10 Įvykus šio sprendimo 8 punkte nurodytam susijungimui ir priėmus šio sprendimo 9 punkte nurodytą 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimą, Italijos bankas ir Europos Centrinis Bankas (ECB) nusprendė, kad reikia pateikti naują prašymą išduoti leidimą dėl šios kvalifikuotosios akcijų paketo dalies, kaip numatyta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013, p. 338; klaidų ištaisymai OL L 208, 2013 8 2, p. 73 ir OL L 20, 2017 1 25, p. 1), 22 ir paskesniuose straipsniuose, taip pat 1993 m. rugsėjo 1 d. *decreto legislativo n. 385 – Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia* (Įstatyminis dekretas Nr. 385 – Bankininkystės teisės aktų sąvadas; GURI, paprastasis priedas, Nr. 230, 1993 m. rugsėjo 30 d., toliau – TUB), iš dalies pakeisto 2015 m. gegužės 12 d. *decreto legislativo n° 72* (Įstatyminis dekretas Nr. 72), 19 ir paskesniuose straipsniuose.
- 11 2016 m. liepos 14 d. raštu Italijos bankas pasiūlė *Fininvest* per 15 dienų pateikti prašymą dėl leidimo įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį. Kadangi per nustatytą terminą nebuvo pateikta jokie prašymo, 2016 m. rugpjūčio 3 d. Italijos bankas nusprendė *ex officio* pradėti administracinę procedūrą dėl *Fininvest*; jai pasibaigus Italijos bankas, taikydamas 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013, p. 63), 15 straipsnio 2 dalį, pateikė ECB 2016 m. rugsėjo 23 d. pasiūlymą dėl sprendimo su nepalankia nuomone dėl pirkėjų, ketinančių įsigyti aptariamą *Banca Mediolanum* akcijų dalį, reputacijos, ir paprašė ECB nepritarti įsigijimui.
- 12 2016 m. spalio 25 d. Sprendimu ECB/SSM/2016 – 7LVZJ6XRIE7VNZ4UBX81/4 ECB nepritarė tam, kad ieškovai įsigytų *Banca Mediolanum* kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, nes jie neatitiko reputacijos reikalavimo ir kilo didelių abejonių dėl jų pajėgumo ateityje užtikrinti patikimą ir riziką ribojančią šios finansų įstaigos valdymą (toliau – ginčijamas sprendimas).
- 13 Konkrečiai taikydamas TUB 19 ir 25 straipsnius ir Direktyvą 2013/36 perkeliančio Ministro dekreto Nr. 144 1 straipsnį ECB nusprendė, jog atsižvelgiant į tai, kad S. Berlusconi (didžiausias *Fininvest* akcininkas ir faktinis jos savininkas) buvo netiesiogiai *Banca Mediolanum* akcijų paketa įsigyjantis asmuo, ir į tai, kad galutiniu sprendimu jis nuteistas – jam skirta ketverių metų laisvės atėmimo bausmė už mokesčių sukčiavimą, nebuvo įvykdytas į nacionalinę teisę perkeltas kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių turėtojams nustatytas reputacijos reikalavimas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalies a punktą. Be to, ECB rėmėsi tuo, kad S. Berlusconi padarė kitų pažeidimų ir dėl jo, kaip ir dėl kitų *Fininvest* valdymo organų narių, buvo priimta kitų apkaltinamųjų nuosprendžių.

II. Procesas ir šalių reikalavimai

- 14 2016 m. gruodžio 23 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovų ieškinį.

- 15 2017 m. balandžio 19 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktą, juo Europos Komisija paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti ECB reikalavimų.
- 16 2017 m. balandžio 28 d. raštu ieškovai paprašė sustabdyti bylos nagrinėjimą pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio a punktą; dėl šio prašymo ECB pateikė savo pastabas.
- 17 2017 m. birželio 15 d. sprendimu Bendrojo Teismo antrosios kolegijos pirmininkas leido Komisijai įstoti į bylą palaikyti ECB reikalavimų. Tą pačią dieną jis nusprendė nestabdyti bylos nagrinėjimo.
- 18 Antrosios kolegijos siūlymu Bendrasis Teismas, vadovaudamasis Procedūros reglamento 28 straipsniu, nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.
- 19 Remdamasis teisėjo pranešėjo siūlymu, Bendrasis Teismas (antroji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, paprašė šalių pateikti pastabas dėl galimų 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Berlusconi ir Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023)* pasekmių šiai bylai. Šalys šį prašymą įvykdė per nustatytus terminus.
- 20 2019 m. sausio 21 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktą, juo ieškovai, remdamiesi Procedūros reglamento 84 straipsniu, pateikė naujus pagrindus; dėl jų ECB ir Komisija pateikė pastabas.
- 21 2019 m. gegužės 7 d. Bendrojo Teismo pirmininko sprendimu ši byla buvo paskirta naujam teisėjui pranešėjui, posėdžiaujančiam antroje išplėstinėje kolegijoje.
- 22 2021 m. rugpjūčio 1 d. mirus teisėjui B. Berke, 2021 m. rugpjūčio 12 d. Bendrojo Teismo pirmininko sprendimu ši byla buvo paskirta naujai teisėjai pranešėjai, posėdžiaujančiai devintojoje išplėstinėje kolegijoje.
- 23 2021 m. rugpjūčio 12 d. Bendrojo Teismo pirmininko sprendimu į kolegiją buvo paskirtas naujas teisėjas asesorius ir kolegijos pirmininkas.
- 24 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo:
  - panaikinti ginčijamą sprendimą,
  - priteisti iš ECB bylinėjimosi išlaidas.
- 25 ECB ir Komisija Bendrojo Teismo prašo:
  - atmesti ieškinį,
  - priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

- 26 Grįsdami ieškinį ieškovai remiasi dešimčia pagrindų.

- 27 Pirmasis pagrindas iš esmės grindžiamas ESS 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 2 dalies ir 13 straipsnio 2 dalies, SESV 127 straipsnio 6 dalies, Reglamento Nr. 1024/2013 1 straipsnio 5 dalies, 4 straipsnio 1 dalies c punkto ir 15 straipsnio, 2014 m. balandžio 16 d. ECB reglamento (ES) Nr. 468/2014, kuriuo sukuriama Europos Centrinio Banko, nacionalinių kompetentingų institucijų ir nacionalinių paskirtųjų institucijų bendradarbiavimo Bendrame priežiūros mechanizme struktūra (OL L 141, 2014, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 227, 2019 9 3, p. 26), 86 ir 87 straipsnių, taip pat Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnių pažeidimu, teisės klaida ir piktnaudžiavimu įgaliojimais, nes ECB šias nuostatas taikė asmenims, jau turintiems kvalifikuotą akcijų paketo dalį. Antrasis pagrindas grindžiamas prieštaravimu dėl Direktyvos 2013/36 neteisėtumo, atsižvelgiant į antrinės teisės aktų negaliojimo atgal principą. Trečiasis pagrindas grindžiamas teisinio saugumo principo ir 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo *res judicata* galios pažeidimu. Ketvirtasis pagrindas iš esmės grindžiamas Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies, Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 ir 4 dalių ir bendrųjų teisėtumo, teisinio saugumo ir numatomumo principų pažeidimu. Penktasis pagrindas grindžiamas tuo, kad ECB neatliko vertinimo ir nepateikė motyvų dėl galimos siūlomo įsigyjancio asmens įtakos kredito įstaigai kriterijaus, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalį. Šeštasis pagrindas grindžiamas proporcingumo principo ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16 bei 17 straipsnių pažeidimu. Septintasis pagrindas grindžiamas teisės į gynybą ir teisės susipažinti su bylos medžiaga pažeidimu. Aštuntasis pagrindas grindžiamas prieštaravimu dėl Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalies, kurioje numatytas trijų dienų terminas atitinkamiems asmenims pateikti savo rašytines pastabas dėl informacijos, kuria bus grindžiamas ECB sprendimas, neteisėtumo. Devintasis pagrindas iš esmės grindžiamas Italijos banko priimtų parengiamųjų aktų neteisėtumu. Dešimtas pagrindas grindžiamas prieštaravimu dėl Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies ir 15 straipsnio neteisėtumo, nes jie nesuderinami su teise į veiksmingą teisminę gynybą.

Dėl pirmojo pagrindo, iš esmės grindžiamo ESS 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 2 dalies ir 13 straipsnio 2 dalies, SESV 127 straipsnio 6 dalies, Reglamento Nr. 1024/2013 1 straipsnio 5 dalies, 4 straipsnio 1 dalies c punkto ir 15 straipsnio, Reglamento Nr. 468/2014 86 ir 87 straipsnių, taip pat Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnių pažeidimu, teisės klaida ir piktnaudžiavimu įgaliojimais

- 28 Ieškovai iš esmės teigia, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnio 3 daliai ir Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsniams tiek, kiek ECB pripažino, kad *Mediolanum* prijungiant prie *Banca Mediolanum* buvo įsigyta kvalifikuotoji akcijų paketo dalis, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas. Jie mano, kad šios nuostatos taikomos tik tais atvejais, kai yra siūlomas įsigyjantis asmuo ir siūloma įsigyti kvalifikuotą akcijų paketo dalį, o ne tais atvejais, kai atitinkami fiziniai ar juridiniai asmenys jau turi kvalifikuotą akcijų paketo dalį.
- 29 Ieškovai taip pat teigia, kad nagrinėjamu atveju prieš aptariamą susijungimą jie formaliai ir faktiškai jau buvo *Banca Mediolanum* kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių savininkai, ir tuo remdamiesi daro išvadą, kad ECB negalėjo pradėti procedūros, po kurios priimtas ginčijamas sprendimas. Be to, ieškovai pažymi, kad ECB pagal Sutartis jam suteiktą kompetenciją ir Reglamentą Nr. 1024/2013 bei Reglamentą Nr. 468/2014 pavestus konkrečius uždavinius negalėjo atlikti jau turimos kredito įstaigos kvalifikuotosios akcijų paketo dalies vertinimo, jis tik galėjo prieštarauti arba neprieštarauti galimam įsigijimui.
- 30 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.

- 31 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta, jog ECB turi išimtinę kompetenciją „vertinti pranešimus apie kredito įstaigų kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimą ir perleidimą, išskyrus bankų pertvarkymo atveju, laikantis [šio reglamento] 15 straipsnio“.
- 32 Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad ECB nusprendžia, ar prieštarauti įsigijimui pagal atitinkamose Europos Sąjungos teisės nuostatose įtvirtintus įvertinimo kriterijus, pagal jose nustatytą procedūrą ir laikantis jose numatytą įvertinimo laikotarpių.
- 33 Be to, pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies pirmą sakinį „vykdydamas šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius ir siekdamas užtikrinti aukštus priežiūros standartus ECB taiko visą atitinkamą Sąjungos teisę ir, kai tokią Sąjungos teisę sudaro direktyvos, nacionalinės teisės aktus, kuriais tos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę“.
- 34 Iš to matyti, kad įgyvendindamas savo uždavinius ECB turi taikyti Reglamento Nr. 1024/2013 nuostatas ir Direktyvą 2013/36 perkeliančias nacionalinės teisės nuostatas, aiškinamas atsižvelgiant į šią direktyvą (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2018 m. balandžio 24 d. Sprendimo *Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence ir kt. / ECB*, T-133/16–T-136/16, EU:T:2018:219, 47–50 punktus).
- 35 Kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo vertinimo procedūra numatyta Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnyje, Reglamento Nr. 468/2014 85–87 straipsniuose ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalyje. Šiose nuostatose numatyta pareiga kiekvienam fiziniam ar juridiniam asmeniui, nusprendusiam tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyti kredito įstaigos kvalifikuotąją akcijų paketo dalį arba ją padidinti, prieš įsigijimą kompetentingoms valdžioms institucijoms raštu pranešti apie ketinamos įsigyti kredito įstaigos, kurios kvalifikuotąją akcijų paketo dalį jis siekia įsigyti arba padidinti, akcijų paketo dalies dydį ir pateikti atitinkamą informaciją, kaip nurodyta šios direktyvos 23 straipsnio 4 dalyje.
- 36 TUB 19 straipsnyje, iš dalies pakeistame Įstatyminiu dekretu Nr. 72, kuriuo į Italijos teisę buvo perkeltos Direktyvos 2013/36 nuostatos, Italijos bankui suteikta kompetencija išduoti leidimus įsigyti finansų įstaigų kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis. Be to, TUB 19 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad šie leidimai išduodami, „jeigu įvykdomos sąlygos, dėl kurių galima užtikrinti patikimą ir riziką ribojantį banko valdymą, įvertinus galimo įsigyjančio asmens savybes ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą pagal šiuos kriterijus: galimo įsigyjančio asmens reputaciją, kaip tai suprantama pagal [TUB] 25 straipsnį“.
- 37 TUB 25 straipsnio „Akcinio kapitalo dalys“ 1 dalyje nustatyta, kad TUB 19 straipsnyje nurodyti akcininkai turi atitikti reputacijos reikalavimus, taip pat kompetencijos ir sąžiningumo kriterijus, dėl kurių užtikrinamas patikimas ir riziką ribojantis banko valdymas.
- 38 Įstatyminio dekreto Nr. 72 2 straipsnio 8 dalyje numatyta, kad pereinamuoju laikotarpiu toliau taikomos iki šio dekreto priėmimo galiojusios nuostatos dėl finansų įstaigų akcininkų reputacijos reikalavimų.
- 39 Nagrinėjamos nuostatos buvo įtrauktos į Ministro dekretą Nr. 144; jo 1 straipsnyje nurodyti apkaltinamieji nusprendžiai, turintys neigiamą įtaką atitinkamo asmens reputacijai, dėl kurių šis reikalavimas neįvykdomas.

- 40 Ministro dekreto Nr. 144 2 straipsnyje nustatyta, kad pereinamuoju laikotarpiu „banko akcininkams, kurie šio dekreto įsigaliojimo dieną neatitinka jo 1 straipsnyje nustatytų reikalavimų, nenumatytų anksčiau galiojusiuose teisės aktuose, tokia neatitiktis neturi reikšmės tik kiek tai susiję su anksčiau įgytomis akcijų paketo dalimis, jeigu aplinkybės susiklostė iki nurodytos dienos“.
- 41 Dėl mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių pažymėtina, kad pagal TUB, priimto remiantis Direktyvos 2013/36 119 straipsniu, 63 straipsnį jų akcininkams, turintiems kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, buvo taikomi tokie patys įpareigojimai kaip ir atitinkamiems bankų akcininkams.
- 42 Nagrinėjant pirmąjį pagrindą reikia įvertinti, ar, kaip teigia ieškovai, taikydamas Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį bei perkeltą šią nuostatą priimtus Italijos teisės aktus ECB klaidingai nusprendė, kad kvalifikuotąją akcijų paketo dalį ieškovai įgijo dėl nagrinėjamo susijungimo ir 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo, kuriuo panaikintas, be kita ko, jiems priklausančių akcijų suteikiamų balsavimo teisių ribojimas ir jų turimų *Mediolanum* akcijų, viršijančių 9,99 %, perleidimas.
- 43 Atliekant šį nagrinėjimą, reikia, pirma, išaiškinti sąvoką „kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimas“ ir, antra, įvertinti, ar ECB susijungimo sandorį teisėtai pripažino kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir į nacionalinę teisę perkeltą Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį.

Dėl kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo sąvokos, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį, išaiškinimo

- 44 Pirma, primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad Sąjungos teisės nuostatoje, kurioje nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę dėl jos prasmės ar apimties, vartojamos sąvokos paprastai visoje Sąjungoje turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai (žr. 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Vapenik*, C-508/12, EU:C:2013:790, 23 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2019 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Tarola*, C-483/17, EU:C:2019:309, 36 punktą).
- 45 Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnyje ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnyje nėra jokios aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, pagal kurią būtų galima nustatyti kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo sąvokos prasmę ir apimtį.
- 46 Iš tiesų Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad vykdydamas šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius ir siekdamas užtikrinti aukštus priežiūros standartus ECB taiko visą atitinkamą Sąjungos teisę ir, kai tokią Sąjungos teisę sudaro direktyvos, nacionalinės teisės aktus, kuriais tos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę. Jei atitinkamą Sąjungos teisę sudaro reglamentai ir jei pagal tuos reglamentus valstybėms narėms aiškiai suteikiama galimybių pasirinkti, ECB taip pat taiko nacionalinės teisės aktus, kuriais pasinaudojama tomis galimybėmis.
- 47 Vis dėlto, nors šioje nuostatoje daroma bendra nuoroda į nacionalinę teisę, priimtą siekiant įgyvendinti atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas, ji negali būti suprantama kaip šio sprendimo 44 punkte primintoje jurisprudencijoje nurodyta aiški nuoroda į valstybių narių teisę, kuria remiantis būtų galima aiškinti kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo sąvoką.

- 48 Iš tiesų, jeigu tai, ar reikia taikyti kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo vertinimą, priklausytų nuo šios sąvokos aiškinimo nacionalinėje teisėje, kiltų abejonių dėl šio vertinimo privalomumo.
- 49 Taigi taikant Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnį ši sąvoka laikytina autonomine Sąjungos teisės sąvoka, kurią visų valstybių narių teritorijoje reikia aiškinti vienodai (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2019 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *State Street Bank International*, C-255/18, EU:C:2019:967, 33 punktą).
- 50 Antra, kadangi ši sąvoka Sąjungos teisėje visiškai neapibrėžta, pagal suformuotą jurisprudenciją ją reikia apibrėžti atsižvelgiant į bendrą kontekstą, kuriam esant ji vartojama, ir įprastą reikšmę bendrinėje kalboje. Be to, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti į nagrinėjamo teisės akto tikslus ir jo veiksmingumą (šiuo klausimu žr. 2012 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *BLV Wohn-und Gewerbebau*, C-395/11, EU:C:2012:799, 25 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 51 Šiuo klausimu pažymėtina, kad bendrinėje kalboje vertybinių popierių ar akcijų įsigijimo sąvoka reiškia ne tik neatidėliotinus sandorius, bet ir įvairių rūšių sandorius, kaip antai išankstinius ar pasirinkimo sandorius arba akcijų keitimo į kitą turtą sandorius.
- 52 Dėl leidimo įsigyti kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis išdavimo procedūros konteksto ir ja siekiamų tikslų primintina, kad, kaip nurodyta Reglamento Nr. 1024/2013 22 konstatuojamojoje dalyje, bet kokio naujo savininko tinkamumo įvertinimas iki kredito įstaigos akcijų paketo pirkimo yra būtina priemonė, siekiant užtikrinti šių įstaigų savininkų tinkamumą ir finansinį patikimumą.
- 53 Be to, iš Reglamento Nr. 1024/2013 23 konstatuojamosios dalies matyti, kad laikytis Sąjungos taisyklių, kuriomis reikalaujama, kad kredito įstaigos turėtų tam tikro lygio kapitalą, siekiant apsidrausti nuo su kredito įstaigų veikla susijusios rizikos, ribotų jų rizikos dydį, viešai atskleistą informaciją apie finansinę kredito įstaigų padėtį, disponuotų pakankamu kiekiu likvidžių lėšų, kad galėtų atsilaikyti, kai susidaro įtempta padėtis rinkoje, ir ribotų svertą, yra būtina kredito įstaigų rizikos ribojimu pagrįsto patikimumo sąlyga. Šių taisyklių laikymasis taip pat labai priklauso nuo kredito įstaigų savininkų ir bet kurio asmens, ketinančio įsigyti reikšmingą tokios įstaigos akcijų paketo dalį, tinkamumo.
- 54 Galiausiai Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad leidimo įsigyti kredito įstaigų kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis išdavimo procedūros tikslas – užtikrinti patikimą ir rizikos ribojimu pagrįstą kredito įstaigos, kurios akcijų siūloma įsigyti, valdymą, taip pat siūlomo įsigijančio asmens tinkamumą ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą, atsižvelgiant į galimą siūlomo įsigijančio asmens įtaką tai kredito įstaigai.
- 55 Taigi, priešingai, nei teigia ieškovai, atsižvelgiant į leidimo įsigyti kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis išdavimo procedūros kontekstą ir ja siekiamus tikslus, ši sąvoka negali būti aiškinama siaurai, t. y. taip, kad ji taikoma tik tais atvejais, kai įsigijimas vyksta akcijų rinkoje, o kitų rūšių sandorių, leidžiančių asmenims įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, pavyzdžiui, akcijų mainų sandorių, ji neapima.
- 56 Iš tiesų toks siauras aiškinimas leistų apeiti vertinimo procedūrą ir išvengti to, kad ECB kontroliuotų tam tikrus kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo būdus, taigi būtų pakenkta tiems tikslams.

- 57 Be to, iš pačios Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalies formuluotės matyti, kad kredito įstaigos kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo vertinimo procedūra taikoma ir tiesioginiam, ir netiesioginiam įsigijimui. Taigi, jeigu dėl konkretaus sandorio netiesioginis kvalifikuotosios akcijų paketo dalies valdymas tampa tiesioginis arba jeigu pasikeičia šio kvalifikuotosios akcijų paketo dalies netiesioginio valdymo laipsnis (be kita ko, kai netiesioginis akcijų valdymas per dvi bendroves tampa netiesioginiu valdymu per vieną bendrovę), pakinta pati kvalifikuotosios akcijų paketo dalies valdymo teisinė struktūra, todėl toks sandoris turi būti laikomas kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Aiškinant kitaip, galėtų būti pakenkta Sąjungos teisės aktų tikslams, primintiems šio sprendimo 52–56 punktuose.
- 58 Trečia, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnio formuluotę, Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį ir 23 straipsnio 1 dalį, jų kontekstą ir tikslus, leidimo įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį išdavimo procedūros taikymas konkrečiam sandoriui negali priklausyti nuo to, kad pasikeičia galima kvalifikuotąją akcijų paketo dalį įsigijančių asmenų įtaka kredito įstaigai, dėl kurios sudaromas šis sandoris.
- 59 Iš tiesų iš Direktyvos 2013/36 23 straipsnio „Vertinimo kriterijai“ 1 dalies matyti, kad galima siūlomo įsigijančio asmens įtaka nagrinėjamai kredito įstaigai yra vienas iš veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti tik vertinant šio siūlomo įsigijančio asmens tinkamumą ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą. Tačiau šis veiksnys nenurodytas šios direktyvos 22 straipsnio 1 dalyje, kurioje reglamentuojamas pranešimas apie kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimą. Taigi tas veiksnys nėra svarbus sandorį pripažįstant kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu.
- 60 Tad, priešingai, nei iš esmės teigia ieškovai, leidimo įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį išdavimo procedūros taikymas nėra susietas su galimos siūlomo įsigijančio asmens įtakos kredito įstaigai pasikeitimu.
- 61 Ketvirta, ieškovai teigia, kad Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsniai turi būti aiškinami siaurai, t. y. taip, kad jie susiję tik su galimu kredito įstaigų kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimu. Jų teigimu, specialios užduotys, kaip tai suprantama pagal SESV 127 straipsnio 6 dalį, kurios pagal Reglamentą Nr. 1024/2013 buvo perduotos ECB, turi apimti tik užduotį prieštarauti arba neprieštarauti galimam įsigijimui. Be to, tai, kad ECB suteikta teisė vertinti pranešimus apie kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimą net dėl mažiau svarbių kredito įstaigų, kaip antai *Banca Mediolanum*, yra bendrojo kredito įstaigų svarbos kriterijaus, kuriuo grindžiamas ECB ir nacionalinių priežiūros institucijų kompetencijos pasidalijimas, išimtis.
- 62 Vis dėlto kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo vertinimo procedūros tikslai reiškia, kad nuostatos, kuriose numatyta ši procedūra, neturi būti aiškinamos siaurai.
- 63 Iš tiesų Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnyje ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnyje numatyta kredito įstaigų kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo *ex ante* kontrolė, todėl šių nuostatų tekste nurodomas „pasiūlytas“ arba „siūlomas“ įsigijimas ir „siūlomas įsigyjantis asmuo“. Vis dėlto šios nuostatos negali būti aiškinamos taip, kad jos netaikytinos sandoriams, kurie gali būti pripažinti kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu vien dėl to, kad toks sandoris jau buvo įvykdytas, o įsigyjantys asmenys apie tai nepranešė kompetentingoms valdžios institucijoms ir nelaukė jų leidimo. Iš tiesų toks aiškinimas panaikintų bet kokią minėtų nuostatų veiksmingumą ir pakenktų jomis siekiamam tikslui.

- 64 Be to, iš Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkto, 6 straipsnio 4 dalies ir 15 straipsnio matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas suteikė ECB išimtinę kompetenciją vertinti kiekvienos kredito įstaigos kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimą. Taigi ši kompetencija negali būti laikoma bendrojo kredito įstaigų svarbos kriterijaus išimtimi.
- 65 Penkta, ieškovai teigia, kad ECB pateiktas Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnių aiškinimas prieštarauja SESV 127 straipsnio 6 daliai, pagal kurią šiai institucijai negalima pavesti rizikos ribojimu pagrįstos draudimo bendrovių priežiūros užduočių.
- 66 Vis dėlto nagrinėjamų nuostatų tikslai negalėtų būti pasiekti, jeigu ECB kontrolė nebūtų taikoma kredito įstaigai vien dėl to, kad ji taip pat vykdo draudimo veiklą.
- 67 Taigi nagrinėjama vertinimo procedūra taikoma kredito įstaigos kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimui, neatsižvelgiant į tai, kad ji taip pat vykdo draudimo veiklą, ir ECB šiuo klausimu nepadarė teisės klaidos.

Dėl „Mediolanum“ prijungimo prie „Banca Mediolanum“ pripažinimo kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį bei Italijos teisę, sukurtą perkėlus šią nuostatą

- 68 Reikia patikrinti, ar, kaip teigia ieškovai, ECB klaidingai nusprendė, kad po *Mediolanum* prijungimo prie *Banca Mediolanum* ir 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo ieškovai įgijo kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį bei Italijos teisę, sukurtą perkėlus šią nuostatą.
- 69 Šiuo klausimu neginčijama, kad *Mediolanum* prijungimas prie *Banca Mediolanum* įvyko sudarius akcijų mainų sandorį, pagal kurį *Fininvest* teisiškai įsigijo *Banca Mediolanum* akcijų, nors iki susijungimo jų neturėjo.
- 70 Iš tiesų prieš susijungiant ir priimant 2014 m. spalio 7 d. sprendimą, kuriuo Italijos bankas sustabdė ieškovų balsavimo teises ir nurodė jiems perleisti jų turimas *Mediolanum* akcijas, viršijančias 9,99 %, *Fininvest* ir S. Berlusconi per pastarąją bendrovę turėjo 30,16 % *Mediolanum* akcijų, o šiai priklausė 100 % *Banca Mediolanum* akcijų.
- 71 Kadangi balsavimo teisių, kuriomis *Fininvest* galėjo netiesiogiai naudotis per *Mediolanum*, dalis viršijo 20 % ribą, numatytą Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalyje, *Fininvest*, taigi, ir S. Berlusconi, kaip jie teigia, netiesiogiai priklausė *Banca Mediolanum* kvalifikuotoji akcijų paketo dalis.
- 72 Priėmus 2014 m. spalio 7 d. sprendimą, kuriuo Italijos bankas sustabdė ieškovų balsavimo teises, atsisakė išduoti jiems leidimą turėti *Mediolanum* kvalifikuotąją akcijų paketo dalį ir nurodė perleisti jų turimas *Mediolanum* akcijas, viršijančias 9,99 %, ieškovų netiesioginis akcijų valdymas nebebuvo kvalifikuotosios akcijų paketo dalies valdymas.
- 73 2015 m. gruodžio 30 d. *Mediolanum* prijungus prie *Banca Mediolanum*, *Fininvest* tapo tiesiogine 9,99 % *Banca Mediolanum* akcijų savininke.

- 74 *Fininvest*, kuri yra pagrindinis įsigyjantis asmuo nagrinėjamame sandoryje ir kurios netiesioginis pagrindinis akcininkas yra S. Berlusconi, iki atvirkštinio jungimosi sandorio neturėjo jokių *Banca Mediolanum* akcijų, vėliau po šio sandorio ji tapo *Banca Mediolanum* akcijų savininke.
- 75 Taigi, pirma, *Fininvest* netiesioginis *Banca Mediolanum* akcijų valdymas tapo tiesioginiu akcijų valdymu.
- 76 Antra, 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimu panaikinus 2014 m. spalio 7 d. sprendimą, *Fininvest* tapo tiesiogine 30,16 % *Banca Mediolanum* akcijų savininke.
- 77 Tad, kaip ECB nusprendė ginčijamame sprendime, *Fininvest* netiesioginis *Banca Mediolanum* akcijų valdymas po nagrinėjamo susijungimo ir priėmus 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimą tapo tiesioginiu kvalifikuotosios akcijų paketo dalies valdymu.
- 78 Kadangi S. Berlusconi kontroliuojamas subjektas įsigijo tiesiogiai valdomą *Banca Mediolanum* kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, laikytina, kad pakito ir S. Berlusconi netiesiogiai valdomos *Banca Mediolanum* kvalifikuotosios akcijų paketo dalies teisinė struktūra.
- 79 Iš tiesų, nors S. Berlusconi netiesiogiai, iš pradžių per *Fininvest*, o vėliau – per *Mediolanum*, priklausė *Banca Mediolanum* akcijos, jam šiuo metu *Banca Mediolanum* akcijos netiesiogiai priklauso tik per *Fininvest*.
- 80 Iš to matyti, kad, priėmus 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimą, dėl nagrinėjamo susijungimo pakito ieškovams priklausančios *Banca Mediolanum* kvalifikuotosios akcijų paketo dalies teisinė struktūra, todėl ECB šį sandorį galėjo pagrįstai pripažinti kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnį ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnį, net jei ieškovams priklausančios kvalifikuotosios akcijų paketo dalies dydis nepakito, palyginti su prieš tai jiems per *Mediolanum* priklaususios kvalifikuotosios akcijų paketo dalies dydžiu.
- 81 Šiuo klausimu aplinkybė, kad ieškovams jau priklausė *Banca Mediolanum* kvalifikuotoji akcijų paketo dalis – tai patvirtina *Fininvest* ir *Fin. Prog. Italia* akcininkų susitarimo, kuris iki nagrinėjamo susijungimo leido jiems kartu kontroliuoti *Mediolanum* ir *Banca Mediolanum*, sudarymas ir naujo susitarimo, sudaryto 2016 m. rugsėjo 14 d. po nagrinėjamo susijungimo ir dar kartą įtvirtinusio *Fininvest* ir *Fin. Prog. Italia* bendrai vykdomą *Banca Mediolanum* kontrolę, pasirašymas – negali įrodyti, kad ginčijamame sprendime klaidingai nuspręsta, kad ieškovai įsigijo kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, nes šie susitarimai nepaneigia to, kad pakito ieškovų kvalifikuotosios akcijų paketo dalies teisinė struktūra.
- 82 Šiomis aplinkybėmis argumentas, kad ECB atliko kontrolę praėjus daugiau nei metams po susijungimo, pažeisdamas Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnius, pagal kuriuos galima atlikti tik perspektyvinį vertinimą, taip pat turi būti atmestas.
- 83 Pirma, primintina, kad kontrolės procedūra buvo pradėta praėjus vos keliems mėnesiams po to, kai buvo priimtas 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimas, dėl kurio ieškovams priklausanti *Banca Mediolanum* akcijų dalis tapo kvalifikuotąja akcijų paketo dalimi.
- 84 Antra, o tai dar svarbiau, ieškovų kvalifikuotosios akcijų paketo dalies teisinės struktūros pakitimas, kurį lėmė susijungimas ir 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimas, turi būti laikomas kredito įstaigos kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu, dėl

- kurio reikia gauti Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnyje ir Direktyvos 2013/36 22 straipsnyje numatytą leidimą, todėl tai, kad šis sandoris įvykdytas be leidimo, negali atleisti ieškovų nuo pareigos jį gauti.
- 85 Priešingu atveju būtų trukdoma ECB imtis veiksmų vien dėl to, kad įsigijimo sandoris jau įvyko, o tai prieštarautų šių nuostatų tikslui ir kredito įstaigos kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo vertinimo privalomumui (žr. šio sprendimo 63 punktą).
- 86 Be to, ieškovai teigia, kad pagal nacionalinės teisės aktus ir nacionalinių teismų jurisprudenciją susijungimo sandoris nelėmė to, kad vienas subjektas išnyko, o kitas – atsirado. Tuo remdamiesi jie daro išvadą, kad dėl susijungimo sandorio jie patys neįsigijo naujų *Banca Mediolanum* akcijų.
- 87 Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 48 ir 49 punktų, kredito įstaigos kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo sąvoka yra autonominė sąvoka, kuri negali priklausyti nuo kvalifikavimo pagal Italijos bendrovių teisę. Nors įvykis, dėl kurio ECB atliko kontrolę, yra prijungimo sandorio įvykdymas pagal Italijos teisę, tokio sandorio poveikis turi būti vertinamas atsižvelgiant į kriterijus, išplaukiančius vien iš Sąjungos teisės taikymo. Taigi šalys negali remtis tuo, jog Italijos teisės taikymas šiuo klausimu lemia, kad nagrinėjamam susijungimui netaikoma procedūra, numatyta Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnyje ir Direktyvos 2013/36 22 bei 23 straipsniuose.
- 88 Be to, neatsižvelgiant į tai, ar dėl susijungimo sandorio pagal Italijos teisę vienas subjektas išnyko, o kitas – atsirado, šis sandoris bet kuriuo atveju lėmė ieškovų akcijų paketo dalies teisinės struktūros pokyčius.
- 89 Taigi ieškovų argumentai, grindžiami Italijos teise arba pareiga aiškinti Italijos teisę pagal bendrovių teisės direktyvas, yra nereikšmingi.
- 90 Vadinas, reikia atmesti ieškovų argumentus, grindžiamus Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnių, Reglamento Nr. 1024/2013 1 straipsnio 5 dalies, 4 straipsnio 1 dalies c punkto ir 15 straipsnio, Reglamento Nr. 468/2014 86 ir 87 straipsnių, siejamų su ESS 4 straipsnio 1 dalimi, 5 straipsnio 2 dalimi ir 13 straipsnio 2 dalimi, taip pat SESV 127 straipsnio 6 dalies pažeidimu.

Dėl piktnaudžiavimo įgaliojimais

- 91 Galiausiai dėl rėmimosi piktnaudžiavimu įgaliojimais primintina, kad pagal jurisprudenciją teisės aktas laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais tik tada, jei remiantis objektyviais, tinkamais ir neprieštariniais įrodymais paaiškėja, kad jis priimtas tik ar bent jau iš esmės siekiant kitų tikslų nei tie, dėl kurių tokie atitinkami įgaliojimai suteikti, arba norint išvengti Sutartyje numatytos konkrečiomis aplinkybėmis taikytinos procedūros (2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *Ispanija / Taryba*, C-342/03, EU:C:2005:151, 64 punktas).
- 92 Vis dėlto ieškovai apie piktnaudžiavimą įgaliojimais užsimena tik pirmojo pagrindo pavadinime, tačiau plačiau nepaaiškina, kodėl ginčijamas sprendimas reiškia tokį piktnaudžiavimą, ir nepateikia jokių objektyvių tokio piktnaudžiavimo įrodymų, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 91 punkte nurodytą jurisprudenciją.
- 93 Taigi konstatuotina, kad ieškovai negali įrodyti, kad ECB piktnaudžiavo įgaliojimais.
- 94 Atsižvelgiant į tai, pirmasis pagrindas yra nepagrįstas.

Dėl antrojo pagrindo, grindžiamo Direktyvos 2013/36 neteisėtumu, kaip tai suprantama pagal SESV 277 straipsnį

- 95 Ieškovai teigia, kad jeigu Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnius reikėtų aiškinti taip, kad į jų taikymo sritį patenka per ilgesnį nei dvidešimties metų laikotarpį įsigytos įstatinio kapitalo dalys, ši direktyva būtų neteisėta, nes Sąjungos teisės aktų leidėjas pažeidė antrinės teisės aktų negaliojimo atgal principą.
- 96 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.
- 97 Šiuo klausimu Direktyvos 2013/36 22 straipsnyje „Pranešimas apie siūlomą įsigijimą ir siūlomo įsigijimo vertinimas“ iš esmės numatyta, kad valstybės narės reikalauja, kad kiekvienas asmuo, nusprendęs tiesiogiai arba netiesiogiai įsigyti kredito įstaigos kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, prieš įsigijimą apie tai raštu praneštų kompetentingoms valdžios institucijoms ir kad leidimas dėl tokio įsigijimo gali būti išduotas tik jeigu šis asmuo atitinka šios direktyvos 23 straipsnyje numatytus kriterijus.
- 98 Akivaizdu, kad į Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnių taikymo sritį nepatenka kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimas iki šios direktyvos įsigaliojimo, taigi, ir jau turimos tokios akcijų dalys, o patenka tik sprendimai dėl siūlomo kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo po šios direktyvos įsigaliojimo.
- 99 Vadinasi, Sąjungos teisės aktų leidėjas nepažeidė antrinės teisės aktų negaliojimo atgal principo.
- 100 Dėl šio pagrindo tiek, kiek juo siekiama užginčyti tai, kad Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsniai taikytini tokioms situacijoms, kaip nagrinėjamos šioje byloje, pakanka priminti, kad kvalifikuotosios akcijų paketo dalies teisinės struktūros pasikeitimas įvykus susijungimui keičiantis akcijomis ir priėmus teismo sprendimą, kaip antai šiuo atveju 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimą, kuriuo panaikintas akcijų, viršijančių 9,99 %, perleidimas, turi būti pripažintas kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimu, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas.

- 101 Atsižvelgiant į tai, antrasis pagrindas yra nepagrįstas.

Dėl trečiojo pagrindo, iš esmės grindžiamo teisinio saugumo ir „res judicata“ galios principų pažeidimu

- 102 Ieškovai iš esmės teigia, kad ECB pažeidė 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo *res judicata* galią, taigi, ir teisinio saugumo principą.
- 103 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.
- 104 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies c punktą, siejamą su to paties reglamento 15 straipsnio 3 dalimi ir Reglamento Nr. 468/2014 87 straipsniu, tik ECB yra kompetentingas, prižiūrint Sąjungos teismams, nuspręsti, ar leisti siūlomą įsigijimą pasibaigus procedūrai, numatytai, be kita ko, Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnyje ir Reglamento Nr. 468/2014 85 ir 86 straipsniuose.

- 105 Taigi įsiteisėjusiu nacionalinio teismo sprendimu negali būti remiamasi siekiant užkirsti kelią Sąjungos institucijos išimtinės kompetencijos įgyvendinimui (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Lucchini*, C-119/05, EU:C:2007:434, 62 ir 63 punktus).
- 106 Tad ginčijamo sprendimo, kurį ECB priėmė įgyvendindamas savo išimtinę kompetenciją, teisėtumas negali būti ginčijamas remiantis 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimu.
- 107 Vadinas, argumentai, grindžiami to sprendimo *res judicata* galios ir su ja susijusio teisinio saugumo principo pažeidimu, turi būti atmesti.
- 108 Atsižvelgiant į tai, trečiasis pagrindas yra nepagrįstas.

Dėl ketvirtojo pagrindo, grindžiamo Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies, Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 ir 4 dalių, bendrųjų teisėtumo, teisinio saugumo ir numatomumo principų pažeidimu

- 109 Ieškovai teigia, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas pažeidžiant Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 ir 4 dalis, nes, pirma, šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalis nebuvo perkelta į Italijos teisę, antra, minėtos direktyvos 23 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąrašas nebuvo paskelbtas Italijoje, kaip reikalaujama pagal šią nuostatą, ir, trečia, negalima remtis prieš ieškovus ginčijamame sprendime taikytomis Europos bankininkystės institucijos (EBI), Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (EDPPI) ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) priimtomis Bendrosiomis riziką ribojančio kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo ir didinimo finansų sektoriuje vertinimo gairėmis (toliau – 2008 m. bendrosios gairės).
- 110 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.

Dėl pirmojo argumento, grindžiamo Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalies neperkėlimu į Italijos teisę

- 111 Ieškovai iš esmės teigia, kad Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalis nebuvo perkelta į Italijos teisę, todėl daro išvadą, kad ECB negalėjo taikyti šiame straipsnyje įtvirtintų kriterijų ir, siekdamas taikyti Italijos teisėje apibrėžtus kriterijus, remtis anksčiau nei ši direktyva priimtais Ministro dekretu Nr. 144 ir 2011 m. liepos 27 d. Ministro dekretu Nr. 675, kurį priėmė ekonomikos ministras, veikiantis kaip *Comitato Interministeriale per il Credito ed il Risparmio* (tarpžinybinis kredito ir santaupų komitetas, Italija) pirmininkas.
- 112 Taigi ECB padarė teisės klaidą, kai taikė šio sprendimo 111 punkte nurodytas ministro dekretų Nr. 144 ir 675 nuostatas, kuriomis Direktyva 2013/36 nebuvo perkelta.
- 113 Šiuo klausimu primintina, pirma, kad pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį vykdydamas šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius ir siekdamas užtikrinti aukštus priežiūros standartus ECB taiko visą atitinkamą Sąjungos teisę ir, kai tokią Sąjungos teisę sudaro direktyvos, nacionalinės teisės aktus, kuriais tos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę.

- 114 Antra, pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį ECB ginčijamame sprendime taikė kelias nacionalinės teisės nuostatas, tarp jų TUB 19 ir 25 straipsnius, siejamus su Ministro dekretu Nr. 144.
- 115 Trečia, primintina, kad Direktyva 2013/36 buvo perkelta į Italijos teisę priėmus Įstatyminių dekretą Nr. 72, kuriuo iš dalies keičiamas TUB.
- 116 TUB 19 straipsnyje numatyta, kad Italijos bankas išduoda leidimą įsigyti kredito įstaigos kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, jeigu įvykdytos sąlygos, užtikrinančios patikimą ir riziką ribojantį banko valdymą, įvertinus siūlomo įsigyjancio asmens savybes ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą pagal, be kita ko, siūlomo įsigyjancio asmens reputacijos kriterijų.
- 117 Dėl reputacijos kriterijaus TUB 25 straipsnyje numatyta, kad reputacijos reikalavimai ir kompetencijos kriterijai nustatomi ekonomikos ir finansų ministro priimtame dekrete.
- 118 Ginčijamo sprendimo priėmimo dieną ekonomikos ir finansų ministro dekretas, nustatantis TUB 25 straipsnyje numatytus reputacijos reikalavimus ir kompetencijos kriterijus, nebuvo priimtas.
- 119 Vis dėlto Įstatyminio dekreto Nr. 72 2 straipsnio 8 dalyje buvo numatyta, kad iki pagal TUB 25 straipsnį nustatytų įgyvendinimo taisyklių įsigaliojimo toliau bus taikomas šis ankstesnės redakcijos straipsnis ir ankstesnės jo įgyvendinimo taisyklės.
- 120 Šios TUB 25 straipsnio įgyvendinimo taisyklės buvo nustatytos Ministro dekreto Nr. 144 nuostatose, priimtose pagal nuo 2004 m. sausio 1 d. taikytinos redakcijos TUB 25 straipsnį.
- 121 Ministro dekreto Nr. 144 1 straipsnyje, be kita ko, buvo numatyta, kad asmuo, valdantis daugiau nei 5 % banko kapitalo, kurį sudaro balsavimo teisę suteikiančios akcijos, negali įgyvendinti balsavimo teisių, susietų su akcijomis arba leistiną ribą viršijančiomis akcijomis, visų pirma kai galutiniu teismo nuosprendžiu, nedarant įtakos nuteistojo rehabilitavimo pasekmėms, jam buvo paskirta ne mažesnė kaip vienu metų laisvės atėmimo bausmė už nusikaltimą viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklai ar piktnaudžiavimą jo pasitikėjimu, nusikaltimą nuosavybei, viešosios tvarkos sutrikdymą, ekonominius ar mokestinius nusikaltimus.
- 122 Taigi, siekiant į Italijos teisę perkelti Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalį, Įstatyminiame dekrete Nr. 72 buvo numatyta, kad reputacijos reikalavimai, kurie turi būti vertinami pagal šį 23 straipsnį, yra nustatyti Ministro dekreto Nr. 144 1 straipsnyje, kol bus priimtas naujos redakcijos TUB 25 straipsnyje numatytas dekretas.
- 123 Šiuo klausimu ieškovai teigia, kad Ministro dekrete Nr. 144 pateikiamas tik išsamus apkaltinamųjų nuosprendžių, dėl kurių gali būti uždrausta naudotis balsavimo teisėmis, o ne įsigyti kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis, sąrašas, todėl šio dekreto negalima laikyti nagrinėjamų nuostatų perkėlimo aktu.
- 124 Vis dėlto pakanka konstatuoti, kad pagal Įstatyminių dekretą Nr. 72 apkaltinamųjų nuosprendžių sąrašas, numatytame Ministro dekreto Nr. 144 1 straipsnyje, taip pat nustatyti kriterijai, pagal kuriuos gali būti įvertinta siūlomo kredito įstaigos kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis įsigyjancio asmens reputacija.

- 125 Vadinas, priešingai, nei teigia ieškovai, Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai buvo perkelti į Italijos teisę.
- 126 Taigi ECB nepadareė teisės klaidos, kai remdamasis Ministro dekretu Nr. 144 taikė Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus kriterijus, perkeltus į TUB 19 ir 25 straipsnius.
- 127 Ketvirta, dublike ieškovai teigia, jog tai, kad pagal Ministro dekretą Nr. 144 apkaltinamasis nuosprendis automatiškai reiškia draudimą įsigyti kredito įstaigos kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, nesuderinama su Direktyvos 2013/36 dalyku ir tikslu bei proporcingumo principu.
- 128 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Procedūros reglamento 84 straipsnio 1 dalį vykstant procesui negalima remtis naujais pagrindais, nebent jie pagrindžiami teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.
- 129 Vis dėlto pagrindas, kuris papildo anksčiau tiesiogiai ar netiesiogiai ieškinyje nurodytą pagrindą ir yra glaudžiai su juo susijęs, turi būti pripažintas priimtiniu.
- 130 Tam, kad naujas argumentas būtų laikomas papildančiu anksčiau pateiktą pagrindą arba argumentą, jis turi būti pakankamai glaudžiai susijęs su ieškinyje iš pradžių pateiktais pagrindais ir argumentais (2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *AceaElectrabel Produzione / Komisija*, C-480/09 P, EU:C:2010:787, 111 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *SGL Carbon / Komisija*, C-564/08 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2009:703, 20–34 punktus).
- 131 Ieškinyje ieškovai iš esmės teigė, kad Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalis nebuvo perkelta į Italijos teisę.
- 132 Dublike pateiktas argumentas, kad Direktyvos 2013/36 perkėlimo į Italijos teisę nuostatos yra nesuderinamos su šios direktyvos dalyku ir tikslu bei proporcingumo principu, yra pakankamai glaudžiai susijęs su ieškinio argumentais, nes juo taip pat siekiama kritikuoti minėtos direktyvos perkėlimą į Italijos teisę. Taigi šis argumentas yra priimtinas.
- 133 Vis dėlto pažymėtina, jog tai, kad priėmus apkaltinamąjį nuosprendį dėl tam tikro sunkumo nusikaltimo, pavyzdžiui, galutiniu teismo nuosprendžiu paskyrus ne mažesnę kaip vienu metų laisvės atėmimo bausmę už tam tikrus aiškiai apibrėžtus nusikaltimus, kredito įstaigų akcininkai automatiškai praranda reikalaujamą reputaciją, leidžia pasiekti Direktyvos 2013/36 tikslą, t. y. užtikrinti, kad asmenys, kuriems priklauso kredito įstaigos kvalifikuotoji akcijų paketo dalis, būtų pakankamai geros reputacijos.
- 134 Iš tiesų konstatuotina, kad kredito įstaigų kvalifikuotąsias akcijų paketo dalis turintys akcininkai, kuriems buvo paskirta ne mažesnė kaip vienu metų laisvės atėmimo bausmė už nusikaltimus viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklai ar piktnaudžiavimą jo pasitikėjimu, nusikaltimus nuosavybei, viešosios tvarkos sutrikdymą, ekonominius ar mokestinius nusikaltimus, gali kelti pavojų patikimam ir riziką ribojančiam šių kredito įstaigų valdymui ir taip pakenkti įprastam bankų sistemos veikimui.
- 135 Be to, pabrėžtina, kad pagal Italijos teisę atsižvelgiama tik į galutinius teismo apkaltinamuosius nuosprendžius ir kad tik tam tikri aiškiai apibrėžti nusikaltimai, dėl kurių galima abejoti asmens reputacija, laikomi svarbiais vertinant siūlomo įsigyjamo asmens reputaciją.

- 136 Taigi, atsižvelgiant į didelį tokių nuosprendžių poveikį ir jų tikslią apibrėžtį Italijos teisėje, priešingai, nei teigia ieškovai, tai, kad priėmus apkaltinamąjį nuosprendį dėl tam tikro sunkumo nusikaltimo, kaip antai Italijos teisės aktuose numatytų nusikaltimų, kredito įstaigų akcininkai automatiškai praranda reikalaujamą reputaciją, negali paneigti Direktyvos 2013/36 dalyko bei tikslo ir neviršija to, kas būtina šiuose teisės aktuose numatytiems tikslams pasiekti.
- 137 Vadinasi, šiuos ieškovų argumentus reikia atmesti.
- 138 Penkta, dublike ieškovai teigia, kad ECB pateiktas S. Berlusconi nuteisimo vertinimas yra klaidingas atsižvelgiant į nacionalinę teisę, nes dėl šio asmens buvo priimtas reabilitavimui prilygstantis sprendimas.
- 139 Vis dėlto ieškinyje ieškovai nenurodė jokio pagrindo ar argumento, grindžiamo ECB padaryta vertinimo klaida dėl S. Berlusconi nuteisimo ir ypač tuo, kad neatsižvelgta į 2015 m. balandžio 9 d. *Tribunale di sorveglianza di Milano* (Milano priežiūros teismas, Italija) sprendimą Nr. 2412/2015, apie kurį pranešta 2015 m. balandžio 14 d., arba *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas, Italija) jurisprudenciją, pagal kurią šios rūšies sprendimas būtų prilygintas reabilitavimui, kaip tai suprantama pagal Ministro dekreto Nr. 144 1 straipsnio 1 dalies b punktą.
- 140 Taigi argumentas, grindžiamas ECB vertinimo klaida dėl S. Berlusconi nuteisimo, nėra argumentas, kuris papildo anksčiau tiesiogiai ar netiesiogiai ieškinyje nurodytą argumentą ir yra glaudžiai su juo susijęs.
- 141 Be to, kadangi šio sprendimo 139 punkte nurodytas *Tribunale di sorveglianza di Milano* (Milano priežiūros teismas) sprendimas priimtas ir jurisprudencija, kuria remiasi ieškovai, suformuota anksčiau už ginčijamą sprendimą, jų negalima laikyti teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 84 straipsnį.
- 142 Taigi šis argumentas nepriimtinas.
- 143 Atsižvelgiant į tai, ketvirtojo pagrindo pirmą argumentą reikia atmesti.

Dėl antrojo argumento, grindžiamo tuo, kad atitinkama valstybė narė nepaskelbė Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 4 dalyje numatyto sąrašo

- 144 Ieškovai iš esmės teigia, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Italijoje nebuvo paskelbto vertinimui atlikti būtinos informacijos sąrašo, numatyto Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 4 dalyje. Kadangi šis sąrašas „yra būtinas siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir teisėtumą“, ginčijamu sprendimu pažeidžiama Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalis ir Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 ir 4 dalys.
- 145 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalį kompetentingos valdžios institucijos, siekdamos užtikrinti patikimą ir riziką ribojantį kredito įstaigos, kurios akcijų paketą siūloma įsigyti, valdymą, vertina siūlomo įsigyjancio asmens tinkamumą ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą.
- 146 Kad kompetentingos valdžios institucijos galėtų atlikti šį vertinimą, valstybės narės paskelbia Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 4 dalyje numatytą sąrašą, jame nurodo informaciją, kuri yra būtina vertinimui atlikti ir kuri turi būti pateikiama kompetentingoms valdžios institucijoms

kartu su pranešimu. Taigi matyti, kad nors šio sąrašo paskirtis yra nurodyti būtiną informaciją, kurią atitinkama kredito įstaiga turi pateikti nacionalinėms valdžios institucijoms, kad jos galėtų atlikti minėtą vertinimą, juo nesiekama nustatyti materialinių vertinimo kriterijų, pagal kuriuos kompetentingos valdžios institucijos tikrina siūlomų įsigyjančių asmenų reputaciją.

- 147 Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad reputacijos vertinimo kriterijai buvo iš anksto nustatyti ir paskelbti Italijos teisėje Ministro dekretu Nr. 144, į kurį daroma nuoroda TUB 25 straipsnyje, siejamame su Įstatyminio dekreto Nr. 72 2 straipsnio 8 dalimi, todėl ieškovai turėjo žinoti šiuos kriterijus, taigi galėjo pareikšti savo poziciją ir pateikti šiuo klausimu reikšmingą informaciją. Vadinasi, ieškovai negali skųstis tuo, kad buvo pažeisti teisinio saugumo ir numatomumo principai.
- 148 Be to, ieškovai turėjo galimybę pateikti, jų nuomone, reikšmingą informaciją, todėl tai, kad nebuvo paskelbtas vertinimui atlikti būtinos informacijos sąrašas, netrukdydams jiems pateikti pageidaujamos informacijos.
- 149 Šiomis aplinkybėmis tai, kad atitinkama valstybė narė nepaskelbė vertinimui atlikti būtinos informacijos sąrašo, negali turėti įtakos ginčijamame sprendime atlikto ieškovų reputacijos vertinimo teisėtumui.
- 150 Taigi argumentas, grindžiamas tuo, kad nebuvo paskelbtas vertinimui atlikti būtinos informacijos sąrašas, yra nereikšmingas.

Dėl trečiojo argumento, grindžiamo 2008 m. bendrųjų gairių ir 1999 m. Italijos banko aplinkraščio netaikytinumu

- 151 Ieškovai priekaištuoja ECB dėl to, kad atlikdamas vertinimą jis taikė 2008 m. bendrąsias gaires ir 1999 m. Italijos banko aplinkraščių ir, siekdamas įvertinti ieškovų reputaciją, pagal šiuos teisės aktus atsižvelgė į neužbaigtas teismines ir administracines procedūras ir negalutines sankcijas, kiek tai susiję su S. Berlusconi ir *Fininvest* valdybos bei auditorių valdybos nariais.
- 152 Šiuo klausimu pažymėtina, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas tuo, kad pagal TUB 19 ir 25 straipsnius ir Dekreto Nr. 144 1 straipsnį, kuriais perkeliama Direktyva 2013/36, ieškovai neatitinka reputacijos kriterijaus, nes galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu S. Berlusconi paskirta ketverių metų laisvės atėmimo bausmė už mokesčių sukčiavimą.
- 153 Ginčijamas sprendimas grindžiamas ir kitais motyvais, iš esmės susijusiais su tuo, kad remiantis 2008 m. bendrosiose gairėse ir 1999 m. Italijos banko aplinkraštyje numatytais kriterijais ieškovai nėra nepriekaištingos reputacijos dėl, be kita ko, įvairių apkaltinamųjų nuosprendžių ir pažeidimų, kuriuos, kaip nustatyta, padarė S. Berlusconi, dar vienas *Fininvest SpA* valdybos narys ir auditorių valdybos narys bei pati *Fininvest*.
- 154 Būtent šiuos motyvus ieškovai ginčija pateikdami ketvirtojo pagrindo trečią argumentą.
- 155 Vis dėlto, jeigu tam tikrų sprendimo motyvų savaime pakanka teisiškai pagrįsti sprendimą, bet kokie kitų akto motyvų trūkumai bet kuriuo atveju neturi įtakos jo rezoliucinei daliai (2015 m. sausio 15 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, T-1/12, EU:T:2015:17, 73 punktą).

- 156 Remiantis taikytiniais Italijos teisės aktais, S. Berlusconi nuteisimo ne mažesne kaip vienu metų laisvės atėmimo bausme už mokesčių sukčiavimą savaime pakanka padaryti išvadą, kad jis neatitinka reputacijos kriterijaus.
- 157 Taigi vien šio motyvo, kuris nebuvo ginčijamas ieškinyje, pakanka teisiškai pagrįsti ginčijamą sprendimą.
- 158 Iš to matyti, kad argumentas, grindžiamas 2008 m. bendrųjų gairių ir 1999 m. Italijos banko aplinkraščio netaikytinumu, yra nereikšmingas, nes galimi ginčijamo sprendimo motyvų trūkumai, susiję su 2008 m. bendrųjų gairių ir 1999 m. Italijos banko aplinkraščio taikymu, bet kuriuo atveju neturi įtakos ginčijamo sprendimo rezoliucinei daliai.
- 159 Atsižvelgiant į tai, reikia atmesti trečią argumentą, taigi, ir visą ketvirtąjį pagrindą.

Dėl penktojo pagrindo, grindžiamo tuo, kad ECB neatliko vertinimo ir nepateikė motyvų dėl galimos siūlomo įsigyjancio asmens įtakos kriterijaus, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalį

- 160 Ieškovai tvirtina, kad ECB, pirma, pažeidė pareigą motyvuoti kriterijų, pagal kurį nustatyta Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalyje nurodyta galima įtaka *Banca Mediolanum* po nagrinėjamo susijungimo, ir, antra, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad šis kriterijus tenkinamas, nors iš esmės ieškovai konkrečiai nedarė įtakos *Banca Mediolanum*.
- 161 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.
- 162 Šiuo klausimu primintina, kad iš Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalies matyti, jog kompetentingos valdžios institucijos turi įvertinti siūlomo įsigyjancio asmens tinkamumą ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą pagal šioje dalyje nustatytus penkis kriterijus, kad būtų užtikrintas patikimas ir riziką ribojantis kredito įstaigos, kurios akcijų paketą siūloma įsigyti, valdymas, ir atsižvelgiant į galimą siūlomo įsigyjancio asmens įtaką šiai kredito įstaigai.
- 163 Iš to matyti, kad, kaip priminta šio sprendimo 58 punkte, į siūlomo įsigyjancio asmens galimos įtakos kriterijų reikia atsižvelgti vertinant jo savybes, o ne siekiant pripažinti įsigijimą kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimu.
- 164 Be to, galima įtaka nėra atskiras kriterijus, papildantis kitus penkis kriterijus, išvardytus Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalies a–e punktuose. Iš tiesų galima įtaka paminėta sakinyje, kuris išdėstytas pirmiau, nei toje nuostatoje numatyti kriterijai, ir kuriame tik nurodyta, kad vertindamos siūlomo įsigyjancio asmens tinkamumą ir siūlomo įsigijimo finansinį patikimumą kompetentingos valdžios institucijos „atsižvelg[ia]“, be kita ko, į galimą šio siūlomo asmens įtaką atitinkamai kredito įstaigai.
- 165 Pažymėtina, kad atsižvelgimo į galimą siūlomo įsigyjancio asmens įtaką poveikis gali skirtis pagal konkretų vertinimo kriterijų. Taigi Direktyvos 2013/36 23 straipsnio 1 dalies a punkte numatyto siūlomo įsigyjancio asmens reputacijos kriterijaus vertinimo rezultatas negali būti kitoks pagal tai, ar šis siūlomas asmuo gali daryti didelę įtaką atitinkamai kredito įstaigai. Iš tiesų siūlomo įsigyjancio asmens reputacija nepriklauso nuo jo galimos įtakos šiai įstaigai apimties.
- 166 Tad vertindamas siūlomo įsigyjancio asmens reputaciją ECB neprivalėjo išnagrinėti jo galimos įtakos atitinkamai kredito įstaigai.

- 167 Šiomis aplinkybėmis ieškovų argumentais dėl reikšmingų ekonominių ir finansinių ryšių tarp *Fininvest* ir *Banca Mediolanum* nebuvimo, taip pat dėl *Banca Mediolanum* valdymo tvarkos ir vidaus kontrolės priemonių, negalima įrodyti, kad ECB padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.
- 168 Be to, ECB negali būti priekaištaujama dėl to, kad pažeidė pareigą motyvuoti galimos įtakos kriterijų, nes jis neprivalejo jo nagrinėti.
- 169 Atsižvelgiant į tai, penktąjį pagrindą bet kuriuo atveju reikia atmesti.

Dėl šeštojo pagrindo, grindžiamo proporcingumo principo ir Chartijos 16 ir 17 straipsnių pažeidimu

- 170 Ieškovai iš esmės teigia, kad ginčijamas sprendimas prieštarauja proporcingumo principui ir Chartijos 16 ir 17 straipsniams, susijusiems su teisės į nuosavybę ir laisvės užsiimti verslu užtikrinimu, nes pagal TUB 25 straipsnį ginčijamas sprendimas lėmė tai, kad ieškovams priklausančios leistinė riba viršijančios akcijos buvo priverstinai perleistos, o tai prilygsta nuosavybės paėmimui. Jie tvirtina, kad ECB turėjo atsižvelgti į šį neproporcingą ginčijamo sprendimo poveikį.
- 171 Iš tiesų jie nurodo, kad 2016 m. gruodžio 21 d. Italijos bankas pranešė *Fininvest* ir S. Berlusconi apie pradėtą procedūrą, kuria siekiama įvykdyti Italijos teisėje numatytą įpareigojimą perleisti jiems priklausančias leistinę ribą viršijančias akcijas priėmus ginčijamą sprendimą.
- 172 Šiuo klausimu pažymėtina, pirma, kad pagal Direktyvos 2013/36 26 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą, jeigu akcijų paketas įsigijamas, nepaisant kompetentingų valdžios institucijų prieštaravimo, valstybės narės, neatsižvelgdamos į bet kokią kitą taikytiną sankciją, numato naudotis atitinkamomis balsavimo teisėmis sustabdymą, balsų paskelbimą negaliojančiais arba galimybę juos anuliuoti.
- 173 Antra, konstatuotina, kad ginčijamame sprendime nėra jokios priemonės, kuria ECB būtų nurodęs ieškovams perleisti jų turimas leistinę ribą viršijančias akcijas.
- 174 Kadangi ginčijamame sprendime nenustatyta pareigos perleisti leistinę ribą viršijančias akcijas, ECB negali būti priekaištaujama dėl proporcingumo principo ir Chartijos 16 ir 17 straipsnių pažeidimo.
- 175 Be to, pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį tam, kad įvykdytų jam pavestą užduotį vertinti prašymus dėl kredito įstaigos kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių, ECB turi taikyti nacionalinę teisę, kuria perkeliama Direktyva 2013/36.
- 176 Pagal taikytiną Italijos teisę ECB neturėjo jokios diskrecijos. Iš tiesų pripažinęs, kad galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu S. Berlusconi buvo paskirta ketverių metų laisvės atėmimo bausmė už mokesčių sukčiavimą, ECB galėjo tik konstatuoti, kad pagal TUB 25 straipsnį ir Ministro dekreto Nr. 144 1 straipsnį šis nuosprendis automatiškai reiškia, kad šis asmuo negali atitikti reputacijos kriterijaus.
- 177 Vadinas, ECB neturėjo kito pasirinkimo, tik atmesti ieškovų prašymą dėl *Banca Mediolanum* kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo, ir jam negali būti priekaištaujama dėl proporcingumo principo pažeidimo (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2015 m. rugsėjo 25 d.

Sprendimo *VECCO ir kt. / Komisija*, T-360/13, EU:T:2015:695, 73 punktą ir 2018 m. birželio 19 d. Sprendimo *Le Pen / Parlamentas*, T-86/17, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:357, 198–202 punktus).

- 178 Tad jis taip pat negali būti laikomas neproporcingai apribojusių Chartijos 16 ir 17 straipsniuose įtvirtintas teisę į nuosavybę ir laisvę užsiimti verslu.
- 179 Be to, dėl argumento, kad ECB turėjo apsvarstyti galimybę priimti sprendimą išduoti sąlyginį leidimą, pažymėtina, kad jis yra nereikšmingas, nes jokia ieškovų nurodyta Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostata nenumato galimybės ECB priimti tokį sprendimą (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2015 m. birželio 25 d. Sprendimo *CO Sociedad de Gestión y Participación ir kt.*, C-18/14, EU:C:2015:419, 34, 37, 38 ir 46 punktus).
- 180 Atsižvelgiant į tai, šeštasis pagrindas yra nepagrįstas.

Dėl septintojo pagrindo, grindžiamo teisės į gynybą ir teisės susipažinti su bylos medžiaga pažeidimu

- 181 Ieškovai iš esmės teigia, kad per procedūrą, po kurios buvo priimtas ginčijamas sprendimas, nebuvo užtikrinta jų teisė į gynybą, kaip numatyta Reglamento Nr. 1024/2013 22 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 1 dalyje.
- 182 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.
- 183 Pagal Reglamento Nr. 1024/2013 22 straipsnio 1 dalį ECB, prieš priimdamas sprendimus, turi suteikti asmenims, dėl kurių vykdoma rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros procedūra, galimybę būti išklaustytiems ir savo sprendimus turi grįsti tik tais argumentais, dėl kurių atitinkamos šalys galėjo pateikti pastabų.
- 184 Dėl Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 1 dalies pažymėtina, kad joje numatyta, kad, pradėjus ECB rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros procedūrą, šalys turi teisę susipažinti su ECB bylos medžiaga, atsižvelgiant į teisėtus juridinių ir fizinių asmenų, kurie nėra atitinkama šalis, interesus apsaugoti savo verslo paslaptis, ir nurodyta, kad teisė susipažinti su bylos medžiaga netaikoma konfidencialiai informacijai.
- 185 Pirma, ieškovai teigia, kad nebuvo laikytasi Reglamento Nr. 1024/2013 22 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 1 dalies, nes Italijos bankas leido jiems susipažinti su savo bylos dokumentais tik nuo 2016 m. rugsėjo 14 d., o tai buvo paskutinė įrodymų, patvirtinančių, kad buvo įvykdytos kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo sąlygos, pateikimo termino diena.
- 186 Šiuo klausimu primintina, kad 2016 m. rugpjūčio 3 d. pranešimu Italijos bankas *ex officio* pradėjo procedūrą. Ieškovų buvo paprašyta ne vėliau kaip iki 2016 m. rugsėjo 14 d. pateikti būtinus jų atitiktą taikytinuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams įrodančius dokumentus.
- 187 Būtent tą dieną Italijos bankas leido ieškovams susipažinti su bylos medžiaga. 2016 m. spalio 6 d. ECB pranešė *Fininvest*, o per ją ir S. Berlusconi, apie sprendimo neleisti įsigyti *Banca Mediolanum* kvalifikuotosios akcijų paketo dalies projektą ir nurodė, kad per tris dienas, t. y. ne vėliau kaip iki 2016 m. spalio 11 d., jie gali pateikti savo pastabas.

- 188 Taigi Italijos bankas suteikė ieškovams galimybę susipažinti su bylos medžiaga daugiau nei prieš tris savaites iki pranešimo apie sprendimo projektą ir prašymo pareikšti savo pastabas dėl šio projekto pateikimo ieškovams, ir jie turėjo galimybę prieš priimant ginčijamą sprendimą pateikti pastabas dėl argumentų, kuriais jis grindžiamas.
- 189 Tad nagrinėjamu atveju ECB suteikė ieškovams galimybę būti išklaustytiems prieš priimant ginčijamą sprendimą, kaip numatyta Reglamento Nr. 1024/2013 22 straipsnio 1 dalyje.
- 190 Be to, ieškovai galėjo susipažinti su ECB bylos medžiaga pradėjus procedūrą, kaip numatyta Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 1 dalyje.
- 191 Atsižvelgiant į tai, jie negali priekaištauti ECB dėl to, kad šis nesiėmė veiksmų pagal šias nuostatas.
- 192 Jeigu ieškovų pateiktas argumentas turi būti suprantamas ir taip, kad galimybė susipažinti su administracinės procedūros medžiaga buvo būtina siekiant iki paskutinės termino dienos, t. y. 2016 m. rugsėjo 14 d., pateikti dokumentus, būtinus įrodyti ieškovų atitikčiai Direktyvoje 2013/36 nustatytiems reikalavimams, jam negalima pritarti. Iš tiesų jokia Reglamento Nr. 468/2014 nuostata neįpareigoja ECB ar Italijos banko suteikti galimybę susipažinti su bylos medžiaga prieš pateikiant minėtus dokumentus. Be to, ieškovai nepaaiškino, kodėl reikėjo iš anksto susipažinti su bylos medžiaga, kad jie galėtų pateikti minėtus dokumentus.
- 193 Antra, reikia išnagrinėti argumentą, kad atsisakydamas suteikti ieškovams galimybę susipažinti su 2016 m. balandžio 4 d. Italijos banko raštu ir 2016 m. birželio 24 d. ECB raštu ECB pažeidė jų teisę susipažinti su bylos medžiaga ir teisę į gynybą. Ieškovų teigimu, dėl šio atsisakymo jie negalėjo veiksmingai dalyvauti nacionaliniame sudėtingos procedūros etape ir visapusiškai pasinaudoti teise į gynybą.
- 194 Šiuo klausimu primintina, kad galimybė susipažinti su 2016 m. balandžio 4 d. Italijos banko raštu ir 2016 m. birželio 24 d. ECB raštu nebuvo suteikta dėl šių dokumentų konfidencialumo, nes jie susiję su vidaus pranešimais pagal bendrą priežiūros mechanizmą, kaip numatyta Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 5 dalyje, pagal kurią konfidenciali informacija gali apimti ECB ir nacionalinių kompetentingų valdžios institucijų vidaus dokumentus, ECB ir nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos arba nacionalinių kompetentingų valdžios institucijų tarpusavio susirašinėjamą.
- 195 Abiem minėtais dokumentais ECB ir Italijos bankas keitėsi informacija apie tai, kad ieškovai gali įsigyti *Banca Mediolanum* kvalifikuotąją akcijų paketo dalį.
- 196 Be to, ECB sprendimo projekte ir ginčijamame sprendime buvo aiškiai ir išsamiai išdėstyti šį sprendimą pagrindžiantys motyvai ir priekaištai ieškovams, jie galėjo pareikšti savo nuomonę dėl šių motyvų ir priekaištų, ECB išsamiai išnagrinėjo visus ieškovų argumentus, pateiktus, be kita ko, ginčijamo sprendimo priede, todėl, priešingai, nei teigia ieškovai, tai, kad šie vidaus dokumentai nebuvo pateikti ankstyvoje procedūros stadijoje, negali būti laikoma kliūtimi, neleidusia jiems visapusiškai pasinaudoti teise į gynybą.
- 197 Šiomis aplinkybėmis argumentas, kad dėl atsisakymo leisti susipažinti su šiais dokumentais buvo pažeista ieškovų teisė į gynybą, turi būti atmestas.

- 198 Be to, ieškovai tvirtina, kad ECB atsisakyme leisti jiems susipažinti su dokumentais nebuvo pateikta jokių motyvų, pagrindžiančių konfidencialumą, todėl ECB klaidingai taikė Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 1 ir 5 dalis.
- 199 Kadangi ieškovų nurodytas motyvų nebuvimas susijęs su 2016 m. rugsėjo 13 d. ECB raštu, o ne su ginčijamu sprendimu, klausimas, ar atsisakymas leisti ieškovams susipažinti su dokumentais yra motyvuotas, yra nereikšmingas.
- 200 Šiomis aplinkybėmis ECB negali būti priekaištaujama dėl to, kad jis pažeidė pareigą motyvuoti arba Reglamento Nr. 468/2014 32 straipsnio 1 ir 5 dalis.
- 201 Galiausiai ieškovai teigia, kad galimybę susipažinti su 2016 m. balandžio 4 d. Italijos banko raštu dar labiau pateisino tai, kad šiame rašte ECB buvo nurodytas iškraipytas 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo turinys.
- 202 Vis dėlto, net darant prielaidą, kad 2016 m. balandžio 4 d. Italijos banko rašte yra netikslios ar neišsamios informacijos, tai, kad ieškovai turėjo galimybę pateikti pastabas dėl ECB sprendimo projekto, kuris grindžiamas tame rašte pateikta informacija, būtent leido jiems papildyti arba ginčyti minėtame sprendimo projekte esančią informaciją.
- 203 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad bet kuriuo atveju 2016 m. spalio 6 d. pranešimu apie sprendimo projektą ieškovai buvo informuoti apie ECB poziciją, jų argumentai dėl atsisakymo leisti susipažinti su bylos medžiaga negali įrodyti ieškovų teisės į gynybą pažeidimo.
- 204 Trečia, ieškovai teigia, kad S. Berlusconi neturėjo galimybės pateikti savo pastabų, nes sprendimo projektas jo privačios gyvenamosios vietos adresu buvo išsiųstas tik tą pačią dieną, kai baigėsi pastabų pateikimo terminas. Be to, terminas pastaboms pateikti buvo per trumpas.
- 205 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad negalėjimas arba sunkumai pateikti pastabas neturi įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui, jeigu, nesant šio tariamo pažeidimo, procedūros rezultatas nebūtų buvęs kitoks (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481*, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 206 Be to, Teisingumo Teismas nurodė, jog negalima reikalauti, kad ieškovas, kuris remiasi savo teisės į gynybą pažeidimu, įrodytų, kad atitinkamos Sąjungos institucijos sprendimo turinys būtų buvęs kitoks, o tik tai, kad tokia prielaida nėra visiškai atmestina (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481*, 106 punktą).
- 207 Ieškovai Bendrajame Teisme nepateikė argumentų, galinčių patvirtinti, jog nėra visiškai atmestina, kad procedūros rezultatas būtų buvęs kitoks, jeigu S. Berlusconi būtų turėjęs galimybę pateikti papildomų pastabų nei tos, kurias pateikė *Fininvest*, ir tik abstrakčiai nurodė teisės būti išklausytiems pažeidimą (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481*, 112 punktą).
- 208 Ketvirta, ieškovai priekaištuoja ECB dėl to, kad jis atsisakė surengti susitikimą, kurio būtinybę jie grindžia tuo, kad per jį būtų galėję įtikinti ECB suteikti pirmenybę leidimo įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį išdavimui su tam tikromis sąlygomis.

- 209 Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 1 dalį, jeigu ECB mano, kad tai reikalinga, gali suteikti šalims galimybę per susitikimą pareikšti pastabas dėl ECB priimamam rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros sprendimui reikšmingų faktų, motyvų ir teisinių pagrindų. Taigi šiuo klausimu ECB turi plačią diskreciją.
- 210 Atsižvelgiant į išsamias ieškovų pastabas, išdėstytas prie ginčijamo sprendimo pridėtoje apibendrinamojoje lentelėje, darytina išvada, kad ECB nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad nebuvo būtinybės surengti susitikimo.
- 211 Be to, kadangi nebuvo tenkinamas reputacijos kriterijus, ECB neturėjo galimybės išduoti leidimo dėl įsigijimo tam tikromis sąlygomis. Vadinasi, susitikimas su ieškovais dėl šio klausimo nebūtų naudingas.
- 212 Atsižvelgiant į tai, septintasis pagrindas yra nepagrįstas.

Dėl aštuntojo pagrindo, grindžiamo prieštaravimu dėl Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalies neteisėtumo

- 213 Ieškovai pateikia Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalies neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, kaip tai suprantama pagal SESV 277 straipsnį, dėl to, kad buvo pažeista pagal Chartijos 41 straipsnį užtikrinama teisė į gynybą ir bendrieji teisės principai, kylantys iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų.
- 214 Jie teigia, kad Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalyje numatytas trijų dienų terminas pastaboms dėl sprendimo projekto pateikti nėra toks, kad užtikrintų rungimosi principo laikymąsi ir veiksmingą teisės būti išklaustytiems dėl faktų ir argumentų, kuriais grindžiami sprendimai dėl kvalifikuotųjų akcijų paketo dalių įsigijimo, įgyvendinimą.
- 215 Šiuo klausimu primintina, kad teisė į gynybą, įskaitant teisę būti išklaustytiems, yra viena iš pagrindinių teisių, o šios yra sudedamoji Sąjungos teisės sistemos dalis ir įtvirtintos Chartijoje (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Cerafogli / ECB*, T-114/13 P, EU:T:2015:678, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2016 m. spalio 5 d. Sprendimo *ECDC / CJ*, T-395/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:598, 53 punktą).
- 216 Teisę būti išklaustytiems saugo ne tik Chartijos 47 ir 48 straipsniai, pagal kuriuos užtikrinamas teisės į gynybą ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą per bet kokią teismo procesą paisymas, bet ir jos 41 straipsnis, pagal kurį užtikrinama teisė į gerą administravimą. Chartijos 41 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad teisė į gerą administravimą apima, be kita ko, kiekvieno asmens teisę būti išklaustytiems prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę (šiuo klausimu žr. 2016 m. spalio 5 d. Sprendimo *ECDC / CJ*, T-395/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:598, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 217 Pagal šią teisę reikalaujama, kad bet kuris asmuo, dėl kurio gali būti priimtas sprendimas jo nenaudai, turėtų galimybę tinkamai pareikšti savo nuomonę dėl prieš jį surinktų įrodymų, kuriais grindžiamas ginčijamas sprendimas (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 66 punktą ir 2016 m. sausio 19 d. Sprendimo *Mitsubishi Electric / Komisija*, T-409/12, EU:T:2016:17, 38 punktą). Šiuo tikslu jam turi būti nustatytas pakankamas terminas (2008 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 37 punktas).

- 218 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją pagrindinės teisės, kaip antai teisės į gynybą užtikrinimas, nėra absoliučios, joms gali būti taikomi apribojimai su sąlyga, kad jie iš tikrųjų atitinka bendrojo intereso tikslus, kurių siekiama nagrinėjama priemone, ir, atsižvelgiant į siekiamą tikslą, nėra neproporcingas ir neleistinas kišimasis, pažeidžiantis pačią užtikrinamų teisių esmę (2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Alassini ir kt.*, C-317/08–C-320/08, EU:C:2010:146, 63 punktas; 2013 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *G. ir R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 33 punktas ir 2013 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, 84 punktas).
- 219 Dėl teisės būti išklaustam per rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros procedūras Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnyje numatyta, kad prieš priimdamas tam tikros šalies nenaudai rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros sprendimą ECB privalo suteikti tai šaliai galimybę pareikšti jam pastabas raštu dėl tokiam ECB sprendimui reikšmingų faktų, motyvų ir teisinių pagrindų. Pagal šį straipsnį, jeigu ECB mano, kad tai reikalinga, taip pat gali suteikti šalims galimybę pateikti savo pastabas per susitikimą.
- 220 Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnyje taip pat nurodyta, kad pranešime, kuriuo ECB suteikia šalims galimybę pareikšti pastabas, nurodomas ECB planuojamo priimti rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros sprendimo turinys, esminiai faktai, motyvai ir teisiniai pagrindai, kuriais remdamasis ECB ketina pagrįsti savo sprendimą.
- 221 Be to, Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad rašytinės pastabos turi būti pateiktos iš esmės per dvi savaites ir kad šis terminas sutrumpinamas iki trijų darbo dienų, be kita ko, Reglamento Nr. 1024/2013 14 ir 15 straipsniuose nurodytais atvejais. Atitinkamos šalies prašymu ECB prireikus gali pratęsti šiuos terminus.
- 222 Taigi iš kartu aiškinamų Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalies trečios pastraipos ir Reglamento Nr. 1024/2013 15 straipsnio matyti, kad siūlomas kvalifikuotąją akcijų paketo dalį įsigyjantis asmuo turi galimybę per tris dienas nuo dokumento, kuriame išdėstyti faktai, motyvai ir teisiniai pagrindai, kuriais ECB ketina pagrįsti savo sprendimą, gavimo pateikti rašytines pastabas.
- 223 Be to, pagal Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 1 dalį siūlomi kvalifikuotąją akcijų paketo dalį įsigyjantys asmenys turi pranešti kompetentingoms valdžios institucijoms apie savo siūlomą įsigijimą ir reikšmingą su šiuo įsigijimu susijusią informaciją, kad ECB galėtų priimti sprendimą remdamasis pareiškėjo pateikta informacija.
- 224 Iš šių nuostatų matyti, kad vykstant tokiai rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros procedūrai, kokia nagrinėjama šioje byloje, galima pasinaudoti įvairiomis priemonėmis, kad būtų užtikrintas atitinkamų šalių teisės būti išklaustoms laikymasis.
- 225 Pirma, kartu su prašymu dėl leidimo įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį atitinkamos šalys privalo pateikti su jų prašymu susijusią informaciją ir argumentus.
- 226 Taigi jau prašyme leisti įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį atitinkami asmenys gali nurodyti visą jų prašymui įvertinti būtina informaciją.
- 227 Antra, pranešime, kuriuo ECB turi suteikti šalims galimybę pateikti savo rašytines pastabas, turi būti nurodytas planuojamo priimti sprendimo turinys, esminiai faktai, motyvai ir teisiniai pagrindai, kuriais jis ketina pagrįsti savo sprendimą. Šiuo pranešimu atitinkamai šaliai taip pat suteikiama galimybė tinkamai pareikšti savo nuomonę ne tik dėl informacijos, kurios ji nežinojo,

bet ir dėl visų prieš ją surinktų įrodymų, kuriais grindžiamas ginčijamas sprendimas, ir pateikti argumentus. Šia galimybe gali pasinaudoti ir ECB, kad atsižvelgtų į visus atitinkamų šalių per administracinę procedūrą pateiktus prieštaravimus ir išsamiai išnagrinėtų visas faktines ir teisinės aplinkybes, kuriomis grindžiamas galutinis sprendimas.

- 228 Trečia, tuo atveju, kai ECB ketina savo sprendimą grįsti faktinėmis ar teisinėmis aplinkybėmis, apie kurias pareiškėjas nežinojo, arba kitais įrodymais nei tie, kuriuos pateikė pareiškėjas, teisė būti išklaustyta gali būti užtikrinta pasinaudojus ECB turima galimybe surengti susitikimą.
- 229 Be to, šia galimybe galima pasinaudoti siekiant išsamiau išnagrinėti klausimus ar prieštaravimus, kuriuos atitinkama šalis pateikė kartu su prašymu leisti įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį, ir visus prieš ją surinktus įrodymus, kuriais gali būti grindžiamas ginčijamas sprendimas.
- 230 Tad, priešingai, nei teigia ieškovai, pastabų dėl sprendimo projekto pateikimo termino trumpumas, kurį reikia vertinti atsižvelgiant į įvairias procedūrinės taisyklės, leidžiančias atitinkamoms šalims pareikšti savo nuomonę dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančios informacijos, negali būti laikomas pažeidžiančiu teisę būti išklaustyta. Juo labiau kad atitinkamos šalies prašymu ECB prireikus gali pratęsti šį terminą.
- 231 Iš tiesų, kadangi yra kelios procedūrinės taisyklės, leidžiančios atitinkamoms šalims būti išklaustytiems, tarp jų – prašymo leisti įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį pateikimas ir galimybė surengti susitikimą, jų teisė pateikti pastabas dėl sprendimo projekto laikytina papildoma galimybe, todėl trijų dienų terminas šioms pastaboms pateikti, kuris prireikus gali būti pratęstas, turi būti laikomas pakankamu.
- 232 Be to, ECB turi naudoti visas turimas priemones, kad konkrečiai užtikrintų teisės būti išklaustyta laikymąsi, o tai Bendrasis Teismas turi patikrinti kiekvienu konkrečiu atveju.
- 233 Šiuo klausimu bet kuriuo atveju taip pat pabrėžtina, kad teisės būti išklaustyta apribojimu, kurį lemia Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnyje numatyto termino pastaboms pateikti trumpumas, siekiama bendrojo intereso tikslų, šis apribojimas neviršija to, kas būtina šiems tikslams pasiekti, ir, atsižvelgiant į siekiamą tikslą ir kitas nustatytas procedūrinės taisyklės, jis nėra šią teisę pažeidžiantis neproporcingas ir neleistinas kišimasis, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 218 punkte primintą jurisprudenciją.
- 234 Iš tiesų trumpi procedūros terminai būtini, kad nebūtų delsiama priimti sprendimą dėl siūlomo kredito įstaigos kvalifikuotosios akcijų paketo dalies įsigijimo, t. y. sprendimą, galintį turėti didelių finansinių pasekmių.
- 235 Be to, Direktyvos 2013/36 22 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad vertinimo procedūra turi būti baigta per 60 darbo dienų. Ši nuostata jau buvo įtvirtinta 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/44/EB, iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvą 92/49/EEB ir direktyvas 2002/83/EB, 2004/39/EB, 2005/68/EB ir 2006/48/EB dėl riziką ribojančio vertinimo taisyklių ir vertinimo kriterijų, taikomų akcijų paketų įsigijimui ir didinimui finansų sektoriuje (OL L 247, 2007, p. 1), kurios 7 konstatuojamojoje dalyje maksimalaus 60 dienų vertinimo laikotarpio nustatymas buvo grindžiamas būtinybe užtikrinti šios vertinimo procedūros aiškumą ir nuspėjamumą.

236 Atsižvelgiant į tai, reikia atmesti Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, nes šiuo straipsniu, aiškinamu kartu su kitomis nuostatomis, reglamentuojančiomis leidimo įsigyti kvalifikuotąją akcijų paketo dalį išdavimo procedūrą ir leidžiančiomis atitinkamoms šalims tinkamai pareikšti savo nuomonę, nepažeidžiama atitinkamų asmenų teisė būti išklaustytiems, taigi reikia atmesti ir aštuntąjį pagrindą.

Dėl devintojo pagrindo, grindžiamo Italijos banko priimtų parengiamųjų aktų neteisėtumu

237 Devintąjį pagrindą, pateiktą vykstant procesui, sudaro šešios dalys, atitinkamai grindžiamos, pirma, Italijos banko padarytu 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo *res judicata* galios pažeidimu, antra, Italijos banko įgaliojimų nebuvimu arba viršijimu, trečia, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo ir gero administravimo principų pažeidimu, ketvirta, teisės į gynybą, rungimosi principo ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimu, penkta, teisinio saugumo principo pažeidimu ir negalėjimu prieš privačius asmenis remtis nepaskelbtais ar neišverstais teisės aktais ir, šešta, proporcingumo, teisėtumo ir protingumo principų pažeidimu.

238 Ieškovai teigia, kad Italijos banko priimtuose parengiamuosiuose aktuose yra trūkumų, dėl kurių ginčijamas sprendimas gali būti pripažintas neteisėtu.

239 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.

240 Pateikdami šį pagrindą ieškovai teigia, kad Italijos banko priimtuose parengiamuosiuose aktuose, visų pirma sprendime pradėti procedūrą ir pasiūlyme dėl sprendimo, pateiktame ECB, yra trūkumų, dėl kurių ginčijamas sprendimas gali būti pripažintas neteisėtu.

241 Šis pagrindas buvo pateiktas priėmus 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023).

242 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) Teisingumo Teismas nusprendė, pirma, kad SESV 263 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo nacionaliniams teismams draudžiama vykdyti nacionalinių kompetentingų valdžios institucijų priimtų aktų pradėti procedūrą, parengiamųjų aktų ir neprivalomų pasiūlymų, įgyvendinant Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsniuose, Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies c punkte ir 15 straipsnyje bei Reglamento Nr. 468/2014 85–87 straipsniuose numatytą procedūrą, teisėtumo priežiūrą (žr. to sprendimo rezoliucinę dalį).

243 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) Teisingumo Teismas nusprendė, antra, kad tokiu atveju, kai Sąjungos teisėje siekiama ne nustatyti dviejų kompetencijų (nacionalinės ir Sąjungos), kurių tikslas yra skirtingas, pasidalijimą, bet atvirkščiai, išimtiniai sprendimų priėmimo įgaliojimai suteikiami Sąjungos institucijai, Sąjungos teismas, remdamasis savo išimtinę jurisdikcija atlikti Sąjungos aktų teisėtumo priežiūrą pagal SESV 263 straipsnį, turi nuspręsti dėl nagrinėjamo Sąjungos institucijos priimto galutinio sprendimo teisėtumo ir, siekdamas užtikrinti veiksmingą suinteresuotųjų asmenų teisminę gynybą, išnagrinėti galimus nacionalinių valdžios institucijų parengiamųjų aktų ar pasiūlymų trūkumus, kurie gali turėti įtakos šio galutinio sprendimo galiojimui (žr. to sprendimo 44 punktą ir rezoliucinę dalį).

244 Kadangi šis pagrindas buvo pateiktas jau pareiškus ieškinį, reikia patikrinti, ar, kaip teigia ECB ir Komisija, šis naujas pagrindas turi būti laikomas nepriimtiniu.

- 245 Grįsdami šio pagrindo priimtinumą ieškovai tvirtina, kad jis glaudžiai susijęs su ieškinio pagrindais ir argumentais ir kad 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) yra teisinė aplinkybė, kuri tapo žinoma vykstant procesui.
- 246 Pirma, pažymėtina, kad ieškinyje ieškovai nenurodo jokie pagrindo ar argumento, grindžiamo Italijos banko priimtų parengiamųjų aktų neteisėtumu.
- 247 Be to, kadangi ieškinio pagrindais siekiama įrodyti ginčijamo sprendimo neteisėtumą, šis naujas pagrindas dėl Italijos banko parengiamųjų aktų negali būti laikomas pakankamai glaudžiai susijusiu su minėtais ieškinio pagrindais, nes jie pateikti tik dėl Sąjungos teisės akto, taigi jų dalykas skiriasi.
- 248 Be to, aplinkybės, kad ieškinio prieduose pateikiami pagal nacionalinę teisę pareikšti ieškiniai dėl Italijos banko parengiamųjų aktų, nepakanka, kad būtų galima teigti, jog šis pagrindas, kuriuo siekiama to paties tikslo kaip ir šiais ieškiniiais pagal nacionalinę teisę, jau buvo nurodytas pareiškiant ieškinį.
- 249 Iš tiesų Bendrasis Teismas neprivalo prieduose ieškoti ir nustatyti pagrindų ir argumentų, kuriuos galėtų pripažinti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (1997 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Cipeke / Komisija*, T-84/96, EU:T:1997:174, 34 punktas ir 2002 m. kovo 21 d. Sprendimo *Joyson / Komisija*, T-231/99, EU:T:2002:84, 154 punktas).
- 250 Antra, ieškovai teigia, kad 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) turi būti laikomas teisine aplinkybe, kuri tapo žinoma vykstant procesui, todėl ja turėtų būti pateisinamas rėmimasis naujais pagrindais, kaip numatyta Procedūros reglamento 84 straipsnio 1 dalyje.
- 251 Šiuo klausimu iš jurisprudencijos matyti, kad sprendimas, kuriuo tik patvirtinama ieškovo pareiškiant ieškinį jau žinota teisinė situacija, negali būti laikomas aplinkybe, leidžiančia pateikti naują pagrindą (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 14 d. Sprendimo *Buono ir kt. / Komisija*, C-12/13 P ir C-13/13 P, EU:C:2014:2284, 58 ir 60 punktus ir 2018 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-114/17 P, EU:C:2018:753, 39 punktą).
- 252 Remiantis suformuota jurisprudencija, sprendimas, priimtas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nesukuria teisės, bet yra tik aiškinamojo pobūdžio, todėl jo poveikis iš esmės prasideda nuo aiškinamos teisės normos įsigaliojimo (žr. 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Q-Beef ir Bosschaert*, C-89/10 ir C-96/10, EU:C:2011:555, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 253 Šiuo klausimu pabrėžtina, kad Teisingumo Teismas nenusprendė apriboti 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) poveikio laiko atžvilgiu, todėl ši suformuota jurisprudencija yra visiškai taikytina.
- 254 Vadinasi, 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) Teisingumo Teismo pateikto SESV 263 straipsnio išaiškinimo poveikis prasideda nuo šio straipsnio įsigaliojimo dienos.
- 255 Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad sprendimu, kuris buvo priimtas vykstant procesui, negalima remtis kaip nauja aplinkybe, nes tame sprendime iš esmės tik pateikiamas Sąjungos teisės aiškinimas *ex tunc* (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 1997 m. vasario 27 d. Sprendimo *FFSA ir kt. / Komisija*, T-106/95, EU:T:1997:23, 57 punktą).

- 256 Taigi, remiantis principu, pagal kurį įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės, Teisingumo Teismo pateiktas išaiškinimas turi būti laikomas žinomu ieškovams tuo metu, kai jie pareiškia ieškinį (šiuo klausimu žr. 1989 m. liepos 12 d. Sprendimo *Binder*, 161/88, EU:C:1989:312, 19 punktą ir 2009 m. birželio 22 d. Nutarties *Nijs / Audito Rūmai*, T-371/08 P, EU:T:2009:215, 28 punktą).
- 257 Šiomis aplinkybėmis 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) negali būti laikomas teisine aplinkybe, kuri tapo žinoma vykstant procesui, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 84 straipsnio 1 dalį.
- 258 Atsižvelgiant į tai, devintąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtina.

Dėl dešimtojo pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies ir 15 straipsnio neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu, kaip jis suprantamas pagal SESV 277 straipsnį

- 259 Dešimtajame pagrinde, pateiktame vykstant procesui, ieškovai nurodo Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies ir 15 straipsnio neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, nes šiuose straipsniuose daroma nuoroda į nacionalinę teisę ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) nurodyta Sąjungos teismo išimtinė jurisdikcija tikrinti nacionalinių parengiamųjų aktų teisėtumą lemia teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimą.
- 260 Iš esmės ieškovai teigia, kad teisė į veiksmingą teisminę gynybą buvo pažeista, nes ši sistema neleidžia atlikti Italijos konstitucinėje teisėje numatytos nacionalinių parengiamųjų aktų, dėl kurių Sąjungos teismas neturi jurisdikcijos, konstitucingumo kontrolės *in concreto*. Taigi šiems aktams netaikoma jokia konstitucingumo kontrolė, nes Sąjungos teismas negali patikrinti jų atitikties Italijos Konstitucijai ir šiuo tikslu jis negali kreiptis į *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas, Italija).
- 261 ECB, palaikomas Komisijos, nesutinka su šiais argumentais.
- 262 Kadangi šis pagrindas buvo pateiktas jau pareiškus ieškinį, reikia patikrinti, ar, kaip teigia ECB ir Komisija, šis naujas pagrindas turi būti laikomas nepriimtiniu.
- 263 Pirma, dėl pakankamai glaudaus ryšio tarp šio pagrindo ir ieškinio pagrindų ar argumentų konstatuotina, kad ieškinyje nėra jokio pagrindo ar argumento, grindžiamo Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalies ir 15 straipsnio neteisėtumu.
- 264 Kadangi tik aštuntajame pagrinde pateiktas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas ir jis susijęs su Reglamento Nr. 468/2014 31 straipsnio 3 dalimi, šis naujas pagrindas dėl kitų straipsnių negali būti laikomas pakankamai glaudžiai susijusiu su ieškinio pagrindais.
- 265 Antra, remiantis šio sprendimo 251–257 punktuose nurodytais motyvais, 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) negali būti laikomas teisine aplinkybe, kuri tapo žinoma vykstant procesui, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 84 straipsnį.
- 266 Atsižvelgiant į tai, dešimtas pagrindas atmestinas kaip nepriimtinas.

Dėl ieškovų ir ECB naujų pasiūlymų pateikti įrodymų

- 267 Pirmiausia primintina, kad Procedūros reglamento 85 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „[i]šimties tvarka pagrindinės šalys dar gali pateikti įrodymų ar pasiūlymų pateikti įrodymų prieš pasibaigiant žodinei proceso daliai arba prieš Bendrajam Teismui priimant sprendimą išnagrinėti bylą nerengiant žodinės proceso dalies su sąlyga, kad vėlavimas juos pateikti yra pagrįstas“.
- 268 Pirma, 2021 m. liepos 17 d. ieškovai paprašė Bendrojo Teismo prie bylos medžiagos pridėti Europos Žmogaus Teisių Teisme (toliau – EŽTT) pateiktą S. Berlusconi peticiją, užregistruotą 2013 m. gruodžio 28 d. numeriu 8683/14, 2021 m. gegužės 3 d. EŽTT raštą, kuriuo Italijos vyriausybei pranešama apie šią peticiją, ir 2021 m. gegužės 17 d. EŽTT pateiktą su ta byla susijusių faktinių aplinkybių ir klausimų aprašymą.
- 269 Šių įrodymų pateikimą jie iš esmės grindė tuo, kad ginčijamas sprendimas (jis, be kita ko, grindžiamas dėl S. Berlusconi priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu už mokesčių sukčiavimą) susijęs su šia peticija EŽTT, kuria siekiama užginčyti procesą, per kurį buvo priimtas šis nuosprendis.
- 270 Kai per posėdį buvo paklausta, ECB ir Komisija neprieštaravo, kad šie įrodymai būtų pridėti prie bylos medžiagos.
- 271 Šiuo klausimu konstatuotina, kad, viena vertus, S. Berlusconi peticija EŽTT, užregistruota 2013 m. gruodžio 28 d. numeriu 8683/14, buvo pateikta anksčiau, nei pareikštas šis ieškinys, ir kad ieškovai nepateikia jokių įrodymų, pateisinančių pavėluotą šio dokumento pateikimą.
- 272 Taigi šis dokumentas turi būti atmestas kaip nepriimtinas.
- 273 Kita vertus, 2021 m. gegužės 3 d. EŽTT raštas, kuriuo Italijos vyriausybei pranešama apie šią peticiją, ir 2021 m. gegužės 17 d. EŽTT pateiktas su ta byla susijusių faktinių aplinkybių ir klausimų aprašymas yra parengti vėliau, nei pasibaigė rašytinė proceso dalis, todėl pavėluotas jų pateikimas gali būti laikomas pateisinamu.
- 274 Taigi šie įrodymai turi būti laikomi priimtinais.
- 275 Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 138–142 punktų, ieškovai ieškinyje nenurodė jokio pagrindo, kuriuo būtų siekiama užginčyti ECB atliktą nagrinėjamo apkaltinamojo nuosprendžio vertinimą.
- 276 Iš to matyti, kad šie įrodymai neturi reikšmės šiam ieškiniui.
- 277 Antra, 2021 m. liepos 17 d. ieškovai paprašė Bendrojo Teismo prie bylos medžiagos pridėti 2021 m. kovo 9 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimą Nr. 10355/2021 atmesti jų skundą dėl 2019 m. gegužės 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo, kuriame taikydama 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) ši taryba pripažino nepriimtinais ieškinius dėl 2016 m. kovo 3 d. *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) sprendimo Nr. 882 vykdymo.
- 278 Kai per posėdį buvo paklausta, ECB ir Komisija neprieštaravo, kad 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Berlusconi ir Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023) būtų pridėtas prie bylos medžiagos.

- 279 Kadangi tas sprendimas priimtas vėliau, nei pasibaigė rašytinė proceso dalis, konstatuotina, jog tai, kad ieškovai jį pateikė pavėluotai, yra pateisinama, todėl šis dokumentas yra priimtinas.
- 280 Vis dėlto ieškovai nepateikia jokie paaiškinimo ar argumento, galinčio patvirtinti 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Berlusconi ir Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023)* ir šio ieškinio pagrindų ryšį. Be to, tas sprendimas nepagrindžia nė vieno ieškovų argumento ar pagrindo.
- 281 Taigi jis neturi reikšmės šiam ieškiniui.
- 282 Trečia, 2021 m. rugpjūčio 6 d. ieškovai paprašė Bendrojo Teismo prie bylos medžiagos pridėti S. Berlusconi peticiją EŽTT, užregistruotą 2014 m. kovo 13 d. numeriu 23554/14, 2021 m. gegužės 3 d. EŽTT raštą, kuriuo Italijos vyriausybei pranešama apie šią peticiją, 2021 m. balandžio 6 d. EŽTT pateiktą su ta byla susijusių faktinių aplinkybių ir klausimų aprašymą ir 2021 m. liepos 26 d. Italijos vyriausybės pateiktą atsiliepimą toje byloje.
- 283 Šių įrodymų pateikimą jie grindė tuo, kad šis ieškinys glaudžiai susijęs su ta EŽTT nagrinėjama byla, o ši susijusi su civiline byla, kurioje ieškovai iš esmės nepagrįstai buvo patraukti civilinės atsakomybės už korupcijos veikas, nors S. Berlusconi dėl šių veikų buvo išteisintas baudžiamojoje byloje.
- 284 Kai per posėdį buvo paklausta, ECB ir Komisija neprieštaravo, kad šie įrodymai būtų pridėti prie bylos medžiagos.
- 285 Šiuo klausimu konstatuotina, kad, viena vertus, S. Berlusconi peticija EŽTT, užregistruota 2014 m. kovo 13 d. numeriu 23554/14, buvo pateikta anksčiau, nei pareikštas šis ieškinys, ir kad ieškovai nepateikia jokių įrodymų, pateisinančių pavėluotą šio dokumento pateikimą.
- 286 Taigi šis dokumentas turi būti atmestas kaip nepriimtinas.
- 287 Kita vertus, 2021 m. gegužės 3 d. EŽTT raštas, kuriuo Italijos vyriausybei pranešama apie šią peticiją, 2021 m. balandžio 6 d. EŽTT pateiktas su ta byla susijusių faktinių aplinkybių ir klausimų aprašymas ir 2021 m. liepos 26 d. Italijos vyriausybės pateiktas atsiliepimas toje byloje yra parengti vėliau, nei pasibaigė rašytinė proceso dalis, todėl pavėluotas jų pateikimas yra pateisinamas.
- 288 Taigi šie įrodymai turi būti laikomi priimtiniais.
- 289 Vis dėlto ieškovai ieškinyje nenurodė jokio pagrindo, kuriuo būtų siekiama užginčyti ECB atliktą šio civilinio ginčo vertinimą.
- 290 Iš to matyti, kad šie įrodymai neturi reikšmės šiam ieškiniui.
- 291 Ketvirta, 2021 m. rugsėjo 10 d. ECB paprašė Bendrojo Teismo prie bylos medžiagos pridėti 2021 m. liepos 30 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimą Nr. 21970/21, motyvuodamas tuo, kad tas sprendimas iš esmės patvirtina jo pateiktą susijungimo pasekmių aiškinimą pagal Italijos teisę.
- 292 Kai per posėdį buvo paklausta, ieškovai neprieštaravo, kad prie bylos medžiagos būtų pridėtas 2021 m. liepos 30 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimas Nr. 21970/21.

- 293 Kadangi nagrinėjama atveju 2021 m. liepos 30 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimas Nr. 21970/21 priimtas vėliau, nei pasibaigė rašytinė proceso dalis, konstatuotina, jog tai, kad ECB jį pateikė pavėluotai, yra pateisinama, todėl šis naujas pasiūlymas dėl įrodymų yra priimtinas.
- 294 Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 87–89 punktų, pagal Direktyvos 2013/36 22 ir 23 straipsnius nagrinėjamo susijungimo pasekmės turi būti aiškinamos taikant Sąjungos teisę.
- 295 Vadinas, 2021 m. liepos 30 d. *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimas Nr. 21970/21 neturi reikšmės šiam ieškiniui.
- 296 Atsižvelgiant į tai, reikia atmesti visą ieškinį.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 297 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, iš jų priteisiamos ECB bylinėjimosi išlaidos pagal jo pateiktus reikalavimus.
- 298 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *Finanziaria d'investimento Fininvest SpA (Fininvest)* ir Silvio Berlusconi, be savo pačių bylinėjimosi išlaidų, padengia Europos Centrinio Banko (ECB) patirtas bylinėjimosi išlaidas.

3. Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Papasavvas

Buttigieg

Schalin

Costeira

Kornezov

Paskelbta 2022 m. gegužės 11 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.